

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**EVLİ BİREYLERDE BAĞLANMA STİLLERİNİN ALDATMA
EĞİLİMİ VE CİNSEL YAŞANTILAR İLE İLİŞKİSİNİN
İNCELENMESİ**

PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Bürke Benan ŞAHİNBAŞ

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Mustafa BİLİCİ

İSTANBUL – 2017

TEZ TANITIM FORMU

YAZAR ADI SOYADI : Bürke Benan ŞAHİNBAŞ
TEZİN DİLİ : Türkçe
TEZİN ADI : EVLİ BİREYLERDE BAĞLANMA STİLLERİNİN
ALDATMA EĞİLİMİ VE CİNSEL YAŞANTILAR İLE
İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

ENSTİTÜ : İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
ANABİLİM DALI : Psikoloji
TEZİN TÜRÜ : Yüksek Lisans
TEZİN TARİHİ : 15.09.2017
SAYFA SAYISI : 100
TEZ DANIŞMANLARI : Prof. Dr. Mustafa BİLİCİ
DİZİN TERİMLERİ : Evlilik, bağlanma stilleri, aldatma eğilimi, cinsel
yaşantılar

TÜRKÇE ÖZET : Evlilik toplum tarafından onaylanan kişilerin karşılıklı bir dayanışma içinde olduğu bir kavramdır. Evlilik karmaşık bir yapı olduğundan evliliği oluşturan birden fazla olgu mevcuttur. Aldatma üzerinde durulması gereken bir konudur çünkü evlilik sürecinde ve sonrasında kişiyi de ilişkiyi de etkileyebilmektedir ve büyük hasarlara yol açabilmektedir. Yapılan araştırmalar kişilerin bebeklikten gelen bağlanma stillerinin hayat boyu devam ettiği yönündedir. Bu nedenle bağlanma stilleri ve evliliğin birbirleri ile bağlantılı konular olduğu düşünülebilir. Bu çalışmada evli bireylerin bağlanma stillerinin, aldatma ve cinsel yaşantılar ile ilişkisi aynı anda ele alınacağından literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

DAĞITIM LİSTESİ : 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

Bürke Benan ŞAHİNBAŞ

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**EVİLİ BİREYLERDE BAĞLANMA STİLLERİNİN ALDATMA
EĞİLİMİ VE CİNSEL YAŞANTILAR İLE İLİŞKİSİNİN
İNCELENMESİ**

PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Bürke Benan ŞAHİNBAŞ

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Mustafa BİLİCİ

İSTANBUL – 2017

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının ederlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Bürke Benan ŞAHİNBAŞ

22/05/2017

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bürke Benan ŞAHİNBAŞ'ın ' Evli Bireylerde Bağlanma Stillerinin Aldatma Eğilimleri ve Cinsel Yaşantılar ile İlişkisinin İncelenmesi" adlı tez çalışması, jürimiz tarafından PSİKOLOJİ anabilim dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Üye

Prof. Dr. Mustafa BİLİCİ
(Danışman)

Üye

Üye

ÖZET

Araştırmada evli bireylerin bağlanma stillerinin aldatma ve cinsel yaşantılar ile ilişkisi incelenmiştir. Bağlanma stillerinin aldatma ve cinsel yaşantılar ile ilişkisinin olup olmadığı araştırılmıştır. Bazı demografik değişkenlere göre (cinsiyet, yaş, çocuk sayısı, evlilik süresi, eğitim, evlilik biçimi) bağlanma stilleri aldatma eğilimleri ve cinsel yaşantılar arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu araştırma İstanbul ili içerisinde rastgele seçilen birbirinden bağımsız 300 evli birey ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler SPSS Statistics 21 programı kullanılarak analizler yapılmış ve bu analizler yorumlanmıştır.

Araştırmada dört ölçekten yararlanılmıştır. Evli bireylerin demografik bilgilerine ulaşmak için "Kişisel Bilgi Formu", evli bireylerin cinsel yaşantılarını saptamak için "Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği (ACYÖ)", evli bireylerin aldatma eğilimlerini saptamak için "Aldatma Eğilimleri Ölçeği (AEÖ)" ve evli bireylerin bağlanma stillerini saptamak için "İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA)" kullanılmıştır.

Evli bireylerin bağlanma stilleri ile aldatma eğilimi arasındaki ilişki incelendiğinde güvenli bağlanma, korkulu bağlanma ve saplantılı bağlanma stilleri arasında ilişki yokken kayıtsız bağlanma stili ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Evli bireylerin bağlanma stilleri ile cinsel yaşantılar arasındaki ilişki incelendiğinde saplantılı bağlanma stili ile cinsel işlev düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Anahtar kelimeler: Evlilik, Bağlanma Stilleri, Cinsel Yaşantılar, Aldatma.

ABSTRACT

The research examined the connections among attachment styles of married individuals, infidelity, and sexual experiences. The study sought to figure out whether attachment styles have any relationship with infidelity and sexual experiences. The relationship among attachment styles, infidelity tendencies, and sexual experiences was examined as per some demographic variables. Three hundred (300) married individuals, who were independent of each other and randomly chosen within the city of Istanbul, participated in this research. The data acquired through this research were analyzed via SPSS Statistics 21 software and these analyses were interpreted accordingly.

Four scales were utilized in the research. "Personal Information Form" was used to obtain demographic information of married individuals, "Arizona Sexual Experiences Scale" was used to identify sexual experiences of married individuals, "Infidelity Tendency Scale" was used to detect infidelity tendencies of married individuals, and "Relationship Scales Questionnaire" was used to determine attachment styles of married individuals.

Upon examination of the relationship between attachment styles of married individuals and their infidelity tendencies, it was detected that there is no relationship among infidelity tendency, secure attachment, fearful attachment and preoccupied attachment styles; however there is a meaningful relationship between dismissive-avoidant attachment style and infidelity tendency. When the relationship between attachment styles of married individuals and their sexual experiences was examined, no meaningful relationship was identified between preoccupied attachment style and level of sexual function.

Keywords: Marriage, Attachment Styles, Sexual Experiences, Infidelity.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT	II
İÇİNDEKİLER.....	III
KISALTMALAR LİSTESİ.....	V
TABLolar LİSTESİ.....	VI-VII
EKLER LİSTESİ.....	VIII
ÖNSÖZ.....	IX
GİRİŞ.....	1-2
BİRİNCİ BÖLÜM	
1.1. Problem.....	3
1.2. Alt Problemler.....	3
1.3. Denenceler.....	4
1.4. Sayıtlılar.....	4
1.5. Sınırlılıklar.....	5
1.6. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	5
KURAMSAL ÇERÇEVE	
İKİNCİ BÖLÜM: EVLİLİK	
2.1. Evliliğin Tanımı.....	6-7
2.2. Evlilikte Eş Seçme Süreci.....	7-8
2.3. Evlilik Uyumu.....	8-9
2.4. Evlilikte Problem Çözme Becerisi.....	9-13
2.5. Evlilikte Çok Eşlilik.....	13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: BAĞLANMA	
3.1. Bağlanma Kuramının Tanımı.....	14-17
3.2. Çocuklukta Bağlanma Stilleri.....	18-19
3.2.1. Güvenli Bağlanma.....	18
3.2.2. Güvensiz Kaçınan Bağlanma.....	18
3.2.3. Güvensiz Kaygılı Bağlanma.....	18
3.3. Yetişkinlerde Bağlanma Stilleri.....	19-21
3.3.1. Güvenli Bağlanma.....	19
3.3.2. Saplantılı Bağlanma.....	20
3.3.3. Kayıtsız Kaçınmacı Bağlanma.....	20
3.3.4. Korkulu Kaçınmacı Bağlanma.....	20-21

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: ALDATMA

4.1. Aldatmanın Tanımı.....	22-25
4.2. Aldatmanın Nedenleri.....	25-27
4.3. Duygusal ve Cinsel Aldatma.....	27-28

BEŞİNCİ BÖLÜM: CİNSELLİK

5.1. Cinselliğin Tanımı.....	29-30
5.2. Cinsel Doyum.....	31
5.3. Cinsel İşlev Bozuklukları.....	32-33
5.3.1. Kadınlarda Cinsel İşlev Bozuklukları.....	33-34
5.3.2. Erkeklerde Cinsel İşlev Bozuklukları.....	34-35

ALTINCI BÖLÜM: YÖNTEM ve TEKNİKLER

6.1. Evren ve Örneklem.....	36
6.2. Veri Toplama Araçları.....	36
6.2.1. Kişisel Bilgi Formu.....	36
6.2.2. Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği.....	36-37
6.2.3. Aldatma Eğilimi Ölçeği.....	37-38
6.2.4. İlişki Ölçeği Anketi.....	38
6.3. Verilerin Toplanması.....	39
6.4. Verilerin İstatistiksel Analizi.....	39

BULGULAR.....39-56

SONUÇ – TARTIŞMA..... 57-67

ÖNERİLER.....68

KAYNAKÇA.....69-77

EKLER -

ÖZGEÇMİŞ -

KISALTMALAR LİSTESİ

- ACYÖ** : Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği
AEÖ : Aldatma Eğilimi Ölçeği
CİB : Cinsel İşlev Bozuklukları
İÖA : İlişki Ölçekleri Anketi

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1: Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Özet İstatistikleri	39
Tablo 2: Normallik Testi Sonucu	40
Tablo 3: Bağlanma Stillerinin Cinsiyete Göre Frekans Tablosu	40
Tablo 4: Bağlanma Stilleri İle Aldatma Eğilimi Korelasyon Testi Tablosu (Kendall's tau_b Korelasyon Testi)	41
Tablo 5: Cinsel Yaşantılar-Aldatma Eğilimi Ölçeği Arasındaki İlişkinin Korelasyon Testi Tablosu	41
Tablo 6: Bağlanma Stilleri ile Cinsel Yaşantılar arasındaki İlişkinin Korelasyon Analizi Tablosu	42
Tablo 7: Cinsiyet ile Cinsel Yaşantılar Arasındaki Değişkenliğin Mann-Whitney U Testi Tablosu	43
Tablo 8: Yaş İle Cinsel Yaşantılar Arasındaki Değişkenliğin Kruskal Wallis Testi İle İncelenmesi	43
Tablo 9: Post-Hoc Testi Sonucu	44
Tablo 10: Yaşa Göre Cinsel Yaşantı Düzeyi Ortalamalarının Frekans Tablosu	44
Tablo 11: Cinsel Yaşantılar İle Çocuk Sayısı Arasındaki İlişkinin Kruskal Wallis Testi Tablosu	44
Tablo 12: Bireylerin Sahip Oldukları Çocuk Sayısına Göre Cinsel Yaşantılar Frekans Tablosu	45
Tablo 13: Bireylerin Evlilik Süresi İle Cinsel Yaşantılar Arasındaki İlişkinin Kruskal- Wallis Tablosu	45
Tablo 14: Cinsel Doyum İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkinin Kruskal-Wallis Testi Tablosu	46
Tablo 15: Eğitim Düzeyine Göre Cinsel Doyum Düzeyi Ortalaması Frekans Tablosu	46
Tablo 16: Cinsel Doyum ile Evlilik Biçimi Arasındaki İlişkinin Kruskal-Wallis Testi Tablosu	47
Tablo 17: Evlenme Biçimine Göre Cinsel Doyum Frekans Tablosu	47
Tablo 18: Cinsiyet ile Aldatma Eğilimi Ölçeği Arasındaki İlişkinin Mann-Whitney U Tablosu	48

Tablo 19: Yaş ile Aldatma Eğilimi Ölçeği Arasındaki İlişkinin Kruskal-Wallis Tablosu	48
Tablo 20: Sahip Olunan Çocuk Sayısı İle Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişkinin Kruskal Wallis Tablosu	49
Tablo 21: Bireylerin Evlilik Süresi İle Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişkinin Kruskal Wallis Tablosu	49
Tablo 22: Bireylerin Eğitim Durumu İle Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişkinin Kruskal Wallis Tablosu	50
Tablo 23: Aldatma Eğilimi İle Bireylerin Evlilik Biçimi Arasındaki Değişkenliğin Kruskal Wallis Tablosu	50
Tablo 24: Bağlanma Stillerinin Cinsel Yaşantılara Göre Farklılığının Mann Whitney U Testi Tablosu	51
Tablo 25: Aldatma Eğiliminin Bağlanma Stillerine Göre Farklılığının Kruskal Wallis Testi Tablosu	51
Tablo 26 : Bağlanma Stillerinin, Cinsel Yaşantıları, Aldatma Eğilimlerinin Cinsiyete Göre Farklılığının Mann-Whitney Testi Tablosu	52
Tablo 27: Cinsel Yaşantıların Cinsiyete Göre Ortalama Tablosu	52
Tablo 28: Cinsel Doyum Düzeyi İle Aldatma Eğilimi Değişkenliğinin Mann-Whitney U testi Tablosu	53
Tablo 29: Bağlanma Stilleri İle Evlilik Uyumu Değişkenliğinin Kruskal-Wallis Testi Tablosu	54
Tablo 30: Cinsel İşlev Durumu İle Aldatma Eğilimi Değişkenliğinin Mann-Whitney U Testi Tablosu	54
Tablo 31: Cinsel İşlev Durumu İle Evlilik Uyumu Değişkenliğinin Mann-Whitney U Testi Tablosu	55
Tablo 32: Bağlanma Stilleri İle Aldatma Eğilimi Arasındaki Değişkenliğin Kruskal-Wallis Tablosu	55
Tablo 33: Cinsel Doyum İle Evlilik Uyumu Korelasyon ve İlişki Analizi Tablosu	56

EKLER LİSTESİ

- EK – A Kişisel Bilgi Formu
- EK – B Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği
- EK – C Aldatma Eğilimi Ölçeği
- EK – Ç İlişki Ölçekleri Anketi

ÖNSÖZ

Araştırma dönemimin her aşamasında bana verdiği destek ve güzel bilgileri için değerli hocam Prof. Dr. Mustafa BİLİCİ' ye teşekkürü bir borç bilirim. Tüm eğitim ve öğretim hayatım boyunca yanımda olan, beni destekleyen ve inanan annem Serap ŞAHİNBAŞ'a ve babam Ülker ŞAHİNBAŞ'a sonsuz teşekkür ederim. Mesleki tüm tecrübelerini benimle paylaşan sevgili meslektaşım Uzm. Klinik Psk. Ayşe Selin ÖZMEN'e ve araştırmam boyunca araştırma verilerimin toplanmasında katkıları ile bana destek olan Gürkan ELBASAN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışmanın diğer tüm meslektaşlarıma faydalı olmasını diliyorum.

Bürke Benan ŞAHİNBAŞ

GİRİŞ

Evlilik toplum tarafından onaylanan kişilerin karşılıklı bir dayanışma içinde olduğu bir kavramdır. Evlilik tüm toplumlar tarafından geçerli kılınır. Kùltürler arası yaşam stilleri değişse bile evlilik tüm toplumlar tarafından onay görmüştür. Evliliğin cinselliğe izin vermesi de tüm toplumlar ve kùltürler tarafından onaylanmıştır. Kişiler birbirleriyle bir hayat oluşturmak ve cinselliğe onay vermek için birbirleriyle evlenmeyi tercih ederler. Bunun sonucunda aile kavramı oluşur, gelişir, büyür ve diğer nesillere doğru aktarılır. Birbirlerini tanımayan iki insanın aynı çatı içerisinde girmesi, evliliklerini uzun yıllar boyunca devam ettirebilmesi, bu yolda karşılıklarına çıkan olumsuzlukları beraber atlataları oldukça meşakkatli bir yolculuktur. Aynı ayrı olarak iki eşe de bu süreçte büyük sorumluluk düşmektedir. Bazen evlilikler uzun yıllar boyunca devam eder bazen ise eşler yollarını ayırma kararı alabilirler. Evlilik karmaşık bir yapı olduğundan bu süreçte evliliği oluşturan birden fazla olgu mevcuttur. Evlilik uyumu, evlilik doyumu, eş seçme süreci, duygusal aldatma, fiziksel aldatma vb. gibi bazı etkenler kişilerin evliliklerini ve ruhsal durumlarını etkileyebilir. Süreci daha da uzatabileceği gibi süreci daha da daraltabilir. Evlenmiş olan her insan bu aşamaya ve bu zorluklara dahildir. Evliliğin sağlam temeller üzerine kurulması ile aile kavramının pozitif bir ilişkisi vardır her iki kavramda birbiriyle bağlantılı süreçlerdir. Evlilik kùltürler arasında farklılık göstermiş olsa bile bütün toplumlar tarafından onaylanmıştır ve tek eşliliğin sembolü olarak adlandırılır. Evlilik toplumsal olarak tek eşliliğin en önemli ve en zor yapı taşıdır.

Özellikle aldatma üzerinde durulması gereken bir konudur çünkü evlilik sürecinde ve sonrasında kişiyi de ilişkiyi de etkileyebilmektedir ve büyük hasarlara yol açabilmektedir. Bu süreçten sonra kişilerin hayatında bir takım değişiklikler olmaktadır. Bu gibi durumlarda kişilerin ruh sağlıkları da büyük ölçüde etkilenebilmektedir. Duygusal veya fiziksel aldatma kişilerin hem evliliğini hem de ruhsal sağlıklarını büyük ölçüde bozabilmekte kişide büyük ve atlatalması zor hasarlar bırakabilir.

Son yıllarda hem dünyada hem toplumumuzda aldatma ve boşanma kavramı oldukça sıklaşmıştır ve her geçen günde artmaktadır. Evlilik ve aldatma ile ilgili bu durumun bir hayli fazlalaşması evlilik dışı ilişkilerin ve aldatma araştırmalarının da araştırılmasının çoğalmasını sağlamıştır.

Kişilerin bebeklik çağında bakım vereni özellikle annesi ile kurduğu bağlanma çok önemlidir. Bağlanma, psikolojide kişinin başka bir kişiden yakınlık bekleme durumudur. Kişi yakınlık kurduğu bireyin yanında iken kendini daha mutlu ve güvende hisseder. Bebeklikte oluşan bağlanma stilleri yetişkinliğe kadar devam eder. Bu bağlanma dönemini sağlıklı atlatan kişiler ileriki hayatlarında da sağlıklı ikili ilişkiler yaşarlar. Bu süreci sağlıklı atlatamayan kişiler ileriki hayatlarında ikili ilişkilerinde sıkıntı yaşayabilirler. Bu sebeple kişilerin çocukluk çağında meydana gelen bağlanmaları kişilerin hayatlarında önemli rol oynar. Bağlanma stilleri kişilerin zel hayatlarını, ikili ilişkilerini, evliliklerini, sosyal vrelerini vb. bir çok alanı etkilemektedir.

Bu nedenle ilerleyen bölümlerde evlilik, bağlanma, aldatma ve cinsel yaşantılar ve bazı değişkenlerin birbirleri ile ilişkilerinden de bahsedilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.ARAŞTIRMANIN ÖZELLİKLERİ

1.1.Problem

Araştırmada evli bireylerin bağlanma stillerinin aldatma ve cinsel yaşantılar ile ilişkisi incelenmiştir. Bağlanma stillerinin aldatma ve cinsel yaşantılar ile ilişkisinin olup olmadığını araştırılmıştır.

1.2. Alt Problemler

- 1) Evli bireylerde bağlanma stilleri aldatma eğilimi arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ?
- 2) Cinsel yaşantıların aldatma eğilimi arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ?
- 3) Evli bireylerin bağlanma stilleri ile cinsel yaşantıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ?
- 4) Cinsel yaşantılar cinsiyete göre farklılık göstermekte midir ?
- 5) Cinsel yaşantılar yaşa göre farklılık göstermekte midir ?
- 6) Cinsel yaşantılar çocuk sayısına göre farklılık göstermekte midir ?
- 7) Cinsel yaşantılar evlilik süresine göre farklılık göstermekte midir ?
- 8) Cinsel yaşantılar eğitime göre farklılık göstermekte midir ?
- 9) Cinsel yaşantılar evlilik biçimine göre farklılık göstermekte midir ?
- 10) Aldatma eğilimi cinsiyete göre farklılık göstermekte midir ?
- 11) Aldatma eğilimi yaşa göre farklılık göstermekte midir ?
- 12) Aldatma eğilimi çocuk sayısına göre farklılık göstermekte midir ?
- 13) Aldatma eğilimi evlilik süresine göre farklılık göstermekte midir ?
- 14) Aldatma eğilimi eğitime göre farklılık göstermekte midir ?
- 15) Aldatma eğilimi evlilik biçimine göre farklılık göstermekte midir ?
- 16) Bağlanma stillerine göre cinsel yaşantılar ve aldatma eğilimi farklılık göstermekte midir ?
- 17) Cinsiyete göre bağlanma stilleri cinsel yaşantılar ve aldatma eğilimi farklılık göstermekte midir ?

1.3. Denenceler

- 1) Cinsel doyum düzeyi düşük olan bireylerin cinsel doyumunu yüksek olan bireylere göre aldatma eğilimlerinin daha yüksek olacağı varsayılmaktadır.
- 2) Bağlanma stillerine göre güvenli bağlanan bireylerin evlilik uyumlarının korkulu ve saplantılı bağlanan kişilere göre daha yüksek olacağı varsayılmaktadır.
- 3) Cinsel işlev bozukluğu yaşayan bireylerin aldatma eğilimlerinin cinsel işlev bozukluğu yaşamayan bireylere göre daha yüksek olduğu varsayılmıştır.
- 4) Eşlerden birinin cinsel işlev bozukluğu yaşadığı durumlarda evliliklerindeki uyumun bu ölçüde olumsuz etkilenebileceği varsayılmaktadır.
- 5) Saplantılı ve kayıtsız bağlanan bireylerin eşlerini aldatma eğilimlerinin güvenli bağlanan kişilere göre daha yüksek olduğu varsayılmaktadır.
- 6) Evlilik uyumu ve cinsel doyum arasında pozitif bir ilişki olduğu varsayılmaktadır.

1.4. Sayıtlar

- 1) Araştırmaya katılan evli bireylerin veri toplama araçlarındaki ölçek sorularına içtenlikle ve doğru bir şekilde cevap verdiği varsayılmaktadır.
- 2) Araştırmada kullanılan ölçme araçları ölçmek istenilen özellikleri ölçebilecek şekilde geçerli ve güvenli olduğu varsayılmaktadır.
- 3) Araştırmada kullanılan Kişisel Bilgi Formu'nun örneklem grubunun demografik özelliklerini, İlişki Ölçeği Anketi'nin bağlanmayı, Aldatma Eğilimi Ölçeği'nin aldatma eğilimini ve Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği'nin ise evli bireylerin cinsel yaşantılarını ölçtüğü varsayılmaktadır.
- 4) Araştırma grubunun evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

- 1) Bu araştırma İstanbul İli içinde bulunan 300 evli birey ile sınırlıdır. 300 kişiden elde edilen verilerin tüm evli bireyleri kapsamayacağı ortadadır. Ancak yine de istatistiksel açıdan hipotezleri sınamaya yetecek büyüklükte bir örneklem grubu oluşturulmuştur.
- 2) Bu araştırma eğitim düzeyi en az lise olan ve okuma yazma bilen kişilerle sınırlıdır.
- 3) Evli kişilerin bağlanma bulguları İlişki Ölçekleri Anketi' nin ölçümlendiği veriler kadardır.
- 4) Evli kişilerin aldatma eğilimi bulguları Aldatma Eğilim Ölçeği' nin ölçümlendiği veriler kadardır.
- 5) Evli kişilerin cinsel yaşantılar bulguları Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği' nin ölçümlendiği veriler kadardır.

1.6. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı; evli bireylerin bağlanma stillerinin aldatma ve cinsel yaşantılar ile ilişkisinin anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığının ve aldatma eğilimi ve cinsel yaşantılar kavramlarının cinsiyet, yaş, çocuk sayısı, evlilik süresi, eğitim, evlenme biçimi gibi sosyoekonomik değişkenler ile olan ilişkisini incelemektir. Evlilik zor ve karmaşık bir süreçtir. Evlilik sürecinde eşlerin birbirini aldatması toplumsal olarak onaylanmayan bir olgu olmasına karşın sık görülmektedir. Evlilik, evlilik uyumu, evlilik doyumu gibi kavramların literatür taraması çok iken evlilik dışı aldatma ile ilgili çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışmada evli bireylerin bağlanma stillerinin aldatma ve cinsel yaşantılar ile ilişkisi aynı anda ele alınacağından literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. EVLİLİK

2.1. Evliliğin Tanımı

Evlilik neslin devamlılığını sağlayan bir araçtır. Bunun yanı sıra karşılıklı cinsel doyum, birliktelik, neslin devamlılığını sağlayan bir ilişki biçimidir. Aile kurmak ve türün devamlılığını sağlamak iki insanın bir araya gelmesi ile oluşmuştur. Birbirlerine ve çocuklarına karşı sorumluluklarını yerine getirmek gibi kavramlardan oluşmuş evrensel bir kurumdur. ¹

Evlenip bir araya gelen iki kişinin amaçları fizyolojik, psikolojik, toplumsal yönlerden birbirlerinin duygu düşünce ve ihtiyaçlarını gidermek için belirli bir ortam oluşturmaktır. Her iki insan için de aynı mekan ve aynı zamanı paylaşma söz konusudur. Bu bağlamda her iki kişi de kendisi için psikolojik bir sistem kurmuş olur.²

Evlilik Türk Medeni kanununca; iki farklı cinsten bireyin hukuken kabul edilebilir olan hayat ortaklığı şeklindedir. Bu şekilde bir ortaklık “evlilik birliği” şeklinde adlandırılmaktadır. Evlilik üzerine bir çok araştırma yapılmıştır ve karşımıza bir takım ortak noktalar çıkmıştır. Bu ortak noktalar aşağıda belirtilmektedir. Bu durumlara göre evlilik;

- İki farklı birey arasındadır
- Her toplum için geçerlidir
- Farklı kültürleri bir araya getirir
- Aile birliğini oluşturur ve doğacak olan yavruları belirli bir statü kurar
- İşbirliği hazırlar
- Biyolojik, psikolojik, sosyal, kültürel ve ekonomik hedefleri içerir. ³

¹ Lloyd Saxton, “Marriage the nature of marriage the individual marriage and the family”, **Wadsworth Publishing Company Belmont, A Division of Wadsworth, Inc.** 1982, 216-222, s.216.

² Aydan Gülerce, **Türkiye’de Ailelerin Psikolojik Örüntüleri**, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1996, s.18.

³ Davut İbrahimoglu, Evlilik Kavramı Evlilik Nedir ? <http://www.psikoenerji.com/makaleler/evlilik-kavrami>, (Erişim tarihi: 04.04.16).

Evliliğin temelini ve sürecini anlayabilmemiz için evliliğin psikolojik, biyolojik, sosyal ve kültürel yapılarına da bakmak gerekir. Evlilikte cinsellik ve eşleşme kaçınılmazdır. Eşleşme biyolojik bir olaydır. Kadınların ve erkeklerin birbirlerine karşı cinsel içgüdüleri ve eğilimleri mevcuttur. Evliliğin ve insanlığın doğasınca cinsellik vardır. Bu eğilim içgüdüsel olarak bunun sonucunda her birey kendi soyunu devam ettirir. Kadınlar da ve erkekler de biyolojik olarak çiftleşmek ve eşleşmek ister. Evlilik bu duruma izin verdiği için evlilikte insanın biyolojik ihtiyacı olarak adlandırılabilir. ⁴

Evlilik her toplumda ve her kültürde farklılık gösterebilen bir kavramdır. Bizim yaşadığımız kültürde ise evlilik kavramı ve kurumu kutsallık içermektedir. Günümüzde evlenme kararı bir takım kişiler için kolay ve basit olarak görülmektedir. Öncelikle eğitim düzeyi yüksek olan bireyler için zor bir karardır. Bu kararı etkileyen bir takım farklı durumlar söz konusu olabilir. Sosyal statü farklılıkları, aile iç yapısı, eğitim düzeyi, kültür, erkek ve dişi rolleri, duygular ve ne koşulda evlilik sürecine adım atıldığı gibi etmenler evlilik kararını etkilemektedir. ⁵

2.2. Evlilikte Eş Seçme

Eş seçimi en elzem kararların başında gelir. Verilen kararlar doğrultusunda kişi ileriki hayatında olumlu ve olumsuz yönde etkiler yaşayabilir. Evlilik seçimi kişinin ileri ki hayatında büyük bir kısmı kaplar bu sebeple eş seçimi, zor ve karmaşık bir süreçtir. ⁶

Bazı kişiler kendilerinde mevcut olmayan bazı özellikleri karşılarındaki partnerde aramaktadır. Değişik özellikler doğrultusunda oluşan evlilikler sıradan evlilik olasılığını ortadan kaldırmakta veya azaltmaktadır. Eş seçiminde ise ilişki sürecinin dinamiklerini göz önüne alarak değerlendirme yapmak gerekmektedir. ⁷

Eş seçme konusunun bağlanma stilleri ile ilgisine bakacak olursak; güvenli bağlanan kişilerin evliliklerinin daha mutlu oldukları yapılan araştırmalar ile saptanmıştır. En uygun ve en tercih görülen eş biçimi güvenli bağlanan bireyler olarak görülür fakat bilinenin aksine herkes güvenli bağlanan bir partner

⁴ Nevzat Tarhan, *Mutlu Evlilik Psikolojisi*, Timaş Yayınları, İstanbul, 2016, s. 14-15.

⁵ Mustafa Özay, Evlilik Üzerine, <https://www.doktorsitesi.com/makale/evlilik-uzerine>, (Erişim tarihi: 04.04.16).

⁶ Ahmet Muhsin Yılmazçoban, "Evlilikte Çiftleri Etkileyen Unsurlar ve Arkadaşlık İlkeleri", *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 2010, Cilt 1, 178-195. s.178.

⁷ Yılmazçoban, a.g.e, s.183.

seçmemektedir. Bunun nedenleri arasında bireylerin geçmişte öğrendikleri inanç ve düşünce yapısını tamamlayacak nitelikte eş seçme yönelimindedirler.⁸

Eş seçme süreci sıklıkla çevreye, bireyin yaşam özelliklerine ve rastlantıya bağlı olarak şekillenir. Erkekler ve kadınlar kendilerindeki eksikliği ortadan kaldıracabilecek bir partner ararlar.⁹

Bireyler evlenecekleri insanları seçerken çocukluk çağındaki hayatlarından da etkilenirler. Bebeklik ve çocukluk çağındaki karşılanmayan gereksinimlerini karşılamak nedeni ile ailesinin tam tersi bir bireyle birlikte olma eğilimi içerisine girer. Örneğin; çocukluk çağında otoriter ve baskıcı bir baba tutum ile yetiştirilmiş bir kişi ileride evleneceği kişiyi babasının tam tersi karakterli birisi ile evlenip bu şekilde duygusal boşluğunu doldurmak ister. Başka bir durum ise erkek, kurtarma hazzından dolayı kontrol altında tutabileceği ve kurtarabileceği bir kadın ile evlenme sürecine girmektedir.¹⁰

2.3. Evlilik Uyumu

Evlilikte uyum kişilerin bir süre sonra birbirlerine benzerlik göstermeleri ve değişmeleridir. İlişkiyi oluşturan ve etkileyen bir çok faktör vardır. Bu faktörlerin bir araya gelmesi ile evlilik uyumu belirlenir. Uyumlu bir evlilikte çiftler karşılıklı olarak isteklerini birbirlerine söyler evliliklerini ve birbirlerini ilgilendiren konular dahilinde fikir alışverişinde bulunurlar. Problemleri birlikte çözebilir ve birbirleri ile etkili iletişim içerisinde girebilirler.¹¹

Eşlerin evlilik süreci içerisinde bir takım beklentileri mevcuttur. Eşlerin ihtiyaçlarının ve beklentilerinin karşılanmaması durumlarında eşler arasındaki iletişim zedelenir. Sosyal ilişkilerde bozulmalar söz konusu olur. Bu durum her iki eşte de stres oluşturmakta ve eşlerin evlilik doyumu ve evlilik uyumunu etkilemektedir. Bu azalma durumu ile birlikte evlilikler boşanmaya doğru gidebilmektedir. Ayrıca evlilik uyumunu etkileyen faktörler; anne-baba evliliğinin mutluluk derecesi, tanışma süresinin uzunluğu ve nişanlılık, cinsiyete bağlı rollerde yetişme derecesi, evliliğin arkadaşlar ve aile tarafından onaylanma derecesinin

⁸ Tarık Solmuş, *Bağlanma, Evlilik ve Aile Psikolojisi*, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2012, s. 319.

⁹ W.E. Sargent çeviren Serhat Bayram, *Evlilikte Cinsel Uyum ve Mutluluk*, Toker Yayınları, Ankara, s. 18.

¹⁰ Sevda Gizem Özcan, Evli Bireylerin Cinsiyete Göre Aldatma Eğilimleri, Evlilik Doyum Düzeyleri ve Cinsel Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2014, s.18. (**Yüksek Lisans Tezi**)

¹¹ Erbek Evrim. vd., "Evlilik Uyumu", *Düşünen Adam*, 2005, Cilt 18, 39-47, s.40.

yüksekliği, nişanlılık ve evliliğin ilk dönemlerinde birbirine uyum sağlanabilmesi, etnik ve dini geçmişin ortaklığı, toplumsal statü ve eğitim düzeyinin yüksekliği, evlenme yaşı, çocukluk sırasında anne-baba ile iyi ilişkiler içinde olmak şeklinde sıralanmıştır.¹² Evlilik hayatının doyumlu olabilmesi için gerekli bir takım faktörler vardır. Bunlar arasında en önemlilerinden biri ise dengeli ilişkiler oluşturabilen bir partner olabilmektir. Evlilik sürecinin uyumlu ve sağlıklı geçebilmesi için eşlerin karşılıklı olarak evlilikten beklentilerini birbirlerine tanımlamaları ve paylaşmalarıdır.¹³

Bireylerin bağlanma stilleri hem yakın ilişkilerin de hem de evliliklerin de kendini göstermektedir. Yapılan araştırmalara göre güvenli bağlanan bireylerin yakın ve romantik ilişkilerin de daha az sorun yaşadığını, daha mutlu olduğunu ve karşılaşılan zorluklarla daha güçlü mücadele edebildiğini göstermektedir. Güvenli bağlanan kişiler kendilerini eşlerine daha rahat ve kolay açabilirler bu durumda ilişkileri daha tatminkar ve yakın şekle bürünür. Ayrıca güvenli bağlanan kişiler olumlu ve olumsuz duygularda genellikle olumlu duygulara daha çok önem verir ve olumlu duyguları daha çok ifade ederler. Bu durumlara bağlı olarak güvenli bağlanan kişilerin eşlerini güvensiz bağlanan kişilere göre daha az aldatma eğiliminde olduğu söylenebilir. Kaçınan ilişki modelinde ise durum daha farklıdır. Kaygılı eş yakınlık aradığı zamanlarda diğer eş bu yakınlık arayışına cevap vermez. Kaygılı taraf ise bu durumun sonucunda kaygısını bastırmayı tercih etmektedir. İlişkiye bakış açısı daha olumsuzlaşır. Kaçınan bağlanan kişiler kendilerine diğer kişilerden daha çok güvenirlere. Diğer bireylere olan güvensizlik durumu ikili ilişkilerde kendini eşten kaçınma şeklinde gösterir.¹⁴

2.4. Evlilikte Problem Çözme Becerisinin Rolü

İletişim içerisinde olan unsurlardan bir tanesi de çatışmadır. Çatışmalar var olan ve doğal bir süreçlerdir. Güzel giden evliliklerde dahi çatışmalar zaman zaman meydana gelmektedir. Kişiler birbirlerinden farklı olarak bazı isteklere, beklentilere ve ihtiyaçlara sahiptirler. Amaçlar, istekler ve ihtiyaçlar amacına ulaşmaz veya engellenir ise çatışmalar ortaya çıkar. Uzun yıllar boyunca süren ilişki veya evliliklerin sırrı ise kişilerin problem çözme becerileridir. Önemli olan sürekli çatışmak veya problem yaşamak değil problemi sağlıklı ve yıkıntısız bir şekilde

¹² İbrahim Erten Özgüven, *Ailede İletişim ve Yaşam*, Pdrem Yayınları, Ankara, 2001. s.11.

¹³ Akif Poroy, *Cinsellik El Kitabı*, Alfa Yayınları, İstanbul, 2010, s.8-11.

¹⁴ Didar Kantarcı Boğda, Bağlanma Stilleri ve Aldatma, <http://psikologdidar.com/makale.aspx?mid=21>, (Erişim tarihi: 05.04.16).

atlatıp çözüme kavuşturacaktır. ¹⁵

İlişkileri sağlıklı giden ailelerin az problem yaşamalarının nedenleri arasında;

- Kişilerin duygu, düşünce ve isteklerini çekinmeden ifade etmeleri
- Kişilerin birbirlerinin bireyselliklerine saygı duyması ve birliktelik duygusu içinde olması
- Kişilerin problemlerini çok uzun süreler uzatmıyor olmaları
- Belirli bir konuda karar alınırken kişilerin birbirlerinin beklenti, ihtiyaç ve arzularını unutmamaları ve bu durumlara göre karar vermeleri ¹⁶

Evlilik kavramı kişilerin yaşantılarında önemli bir yer kaplar. Evlilik kavramı kişilerin yaşam kaliteleri ile birebir ilişkilidir. Evliliğin yürümesi için bireylerin doğru problem çözme becerisini kullanması çok önemlidir. ¹⁷

Evlilikte oluşan sıkıntı ve zorlukların nedenlerine bakıldığında kişilerin problem çözme becerilerinin zayıf olduğu ortaya çıkmaktadır. Sorunların üstesinden gelinememesi, ilişkilerin yıpranması, aşılamayacak problemlerin olması sonucunda boşanmalar meydana gelmektedir. Yapılan araştırmalarda, problem çözmeye daha yatkın olan bireylerin sorunları çözmek için daha istekli olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca evlilik doyumları daha yüksek olan bireylerin evlilik doyumları düşük olan bireylere göre daha fazla ve etkili çözüm yolları geliştirdikleri ve problem çözme becerilerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmaktadır. ¹⁸

Etkili problem çözme kapasitesi sıkıntının etkili bir şekilde tanımı, ikincil yolların düşünülmesi ve her iki tarafında onayladığı çözümün uygulanmasıdır. Bireylerin(eşlerin) arasındaki iletişim sıkıntısını ortadan kaldırabilmek için, bireylerin birbirleriyle karşılıklı olarak diyalog halinde olması gerekmektedir. İlişkilerindeki problemleri, olumlu olumsuz yanlarını konuşmaları gerekmektedir. Bu durumda eşler kendilerine en çok sıkıntı veren durum veya konudan başlamalıdır. Eşler her

¹⁵ Sübiye Yılmaz, Güvensiz Bağlanma Stiline Sahip Olan Evli Bireylerin Aldatma ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2016, s. 30. (**Yüksek Lisans Tezi**)

¹⁶ Azize Nilgün Canel, "Aile Yaşam Becerileri", **T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü**, 2012, 1-226, s:106.

¹⁷ Olga S. Hünler, Tülin Gençöz, "Boyun Eğici Davranışlar ve Evlilik Doyumu İlişkisi Algılanan Evlilik Problemleri Çözümünün Rolü", **Türk Psikoloji Dergisi**, 2003, Cilt:18, 99- 108, s.100.

¹⁸ Nurdan Güven, Seher A. Sevim, "İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar ve Algılanan Problem Çözme Becerilerinin Evlilik Doyumunu Yordama Gücü", **Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi**, Cilt:3, Sayı:28, 49-61, s.50.

bireyin farklı karakter ve kişilikte olduğunu ve her konuda anlaşma içerisinde olmak zorunda olmadıklarının bilincinde olmalıdırlar. Eşlerin karşılıklı olarak söylemleri tutarlı olmalı ve birbirlerine konu veya durum ile ilgili geribildirimde bulunmalıdırlar. ¹⁹

Evlilik yordayıcılarını belirlemek için yapılan bir araştırmada kişilerin bilişsel çarpıtmaları incelenmiştir. Ayrıca eşlerin evlilikte sorun çözümü yeteneklerinin evlilik doyumuyla ilişkisi araştırılmıştır. Değişik kurumlarda çalışan evli insanlar ve çalışmayan bayanlar araştırmaya konu olmuşlardır. Araştırmaya dahil olan örneklem grubunun partnerleriyle beraber yaşamaları bir özellik olarak saptanmıştır. Örneklem grubunu ise 305 insan oluşturmaktadır. Katılımcılara Evlilik Yaşam Ölçeği, İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği ve Evlilikte Problem Çözme Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre evlilikte sorun çözümü yeteneklerinin bireylerin evlilik doyumlarını yordadığı ortaya çıkmıştır. İkincil olarak ise gerçekçi olmayan beklentilerin bilişsel çarpıtmalarını yordadığı ortaya çıkmıştır. Kaçınma zihin okuma gibi değişkenlerin ise evlilik doyumunu yordamadığı çıkan diğer sonuçlar arasındadır. ²⁰

Yapılan diğer bir araştırma ise Ankara İli Sığınma Evi'nde yapılmıştır. Maruz kaldıkları kaba kuvvetler nedeniyle 35 bayan başvurmuştur. Bu kişilerin sorun çözümü yeteneklerinin umut, öfke ve benlik saygısı arasındaki bağlantılar araştırılmıştır. Çıkan sonuçlar , bayanların sorun çözümü yeteneklerini fark etmeleri ile umut ve benlik saygıları ile negatif, öfkelerine sahip olabilmeleri ve dışarıya karşı öfkeleri arasında pozitif ilişkiler bulunmuştur. ²¹

¹⁹ Rumeysa Akgün, Gonca Polat Uluocak, "Evlilikte Etkili İletişim ve Problem Çözme: Bir Toplum Merkezindeki Kadınlarla Gerçekleştirilen Grup Çalışması", *Aile ve Toplum Dergisi*, 2007, Cilt: 6, 2010, 9-22, s.11-12.

²⁰ Güven, a.g.e., s.95.

²¹ Filiz Bilge vd. , "Ankara İli Sığınma Evi'ne Başvuran Kadınların Problem Çözme Becerilerini Değerlendirmeleri, Kızgınlık, Umut Ve Özsayıgı Düzeyleri", *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 2001, Cilt: 26 , 55-63, s.57.

İletişim kazaları kişilerin birbirleriyle etkili iletişimini engellemektedir. Taraflardan biri diğerini daha fazla kırabilir ve bu tip kazalara neden olmuş olabilir. Bu gibi durumlarda altta listelenmiş olan dört unsur oldukça işe yaramaktadır.

- 1) Bireyin kendi yanlış davranışının farkında olması
- 2) Yanlışlarını eşine söylemesi
- 3) Yapılan davranışların farkındalığı ve özrü
- 4) Yapılan yanlışların telafisi

Eşlerin yanlışlarını görüp birbirleri ile konuşmaları, özür dilemeleri birbirlerini daha iyi anlamalarına ve aynı şekilde düşünebilmelerine yardımcı olmaktadır.

Etkili bir özrün fonksiyonları şu şekildedir ;

- Samimi olması
- Yanlış doğru bir şekilde tanımlaması
- Karşı tarafı suçlamadan eleştirmeden dinlemesi²²

Farklı sorunlarla karşılaşan bireyler farklı davranışlar gösterebilirler. Kimi sorunu hemen ortadan kaldırmak ister kimi ise sorunları görmezden gelme eğilimi içerisine girebilir. Problem çözme üzerine bir çok araştırma yapılmıştır. Araştırmaların sonucunda problem çözme açısından farklı bakış açılarının olduğu saptanmıştır. ²³

Problem çözme becerisi bireysel özellikleri ve etkili öğrenmeyi geliştirir. Bu tip bir beceri enerji, istek ve çabayı gerektirir. Kişinin hedef, gereksinim, beceri, önem ve davranışları ile ilgili olması gerekir. Bunun haricinde zeka düzeyi, his, ve davranış gibi etmenleri kendinde bulundurmasından dolayı da çok yönlü bir kavramdır.²⁴

Problem çözme becerisinde olumlu kişilik özellikleri sorunun çözümü konusunda kişiye yarar sağlar. Olumlu kişilik özellikleri arasında; objektif bir bakış açısı, kişinin özgüven sahibi olması, olay ve durumlara sakin bir şekilde yaklaşabilmesi ve atılgan yapıya sahip olmasıdır. İnsanlarda gelişen ve oluşan bu olumlu kişilik özellikleri

²² Sema Maraşlı, **Mutlu Evlilik Okulu**, Profil yayıncılık, İstanbul, 2014, s.186.

²³ Semra Tetik, Ayşen Açıkgöz, "Duygusal Zeka Düzeyinin Problem Çözme Becerisi Üzerindeki Etkisi Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama", **Electronic Journal of Vocational Colleges, Umyos Özel Sayı**, 2013, 87-97, s.89-90.

²⁴ Fitnat Kaptan, Hünkâr Korkmaz, "Türkiye'de Hizmet Öncesi Öğretmenlerin Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algıları Üzerine Bir İnceleme", **Journal Of Qafqaz**, 2002, 183-188, s.185.

kişinin çocukluk dönemlerinden gelir ve temelleri orada atılır.²⁵ Hayat boyunca sosyal hayatımıza etki eder. Yapılan araştırmalarda, çocukların dört yaş döneminde eğitim desteği ile problem çözmek için gerekli bilgi donanımı kazanabilirler. Bu eğitimde en büyük pay anne babalara düşmektedir. Selçuk Üniversite'sinde bu konu hakkında yapılan bir araştırma sonucunda demokratik anne baba tutumlarının çocuklarda problem çözme becerini pozitif yönde desteklediği bunun yanı sıra aşırı koruyucu ve baskıcı anne baba tutumlarının da çocukların problem çözme becerini negatif yönde etkilediği ortaya çıkmaktadır.²⁶

2.5. Evlilikte Çok Eşlilik

Evlilik kurumunda çok eşliliğin diğer adı "Poligami" olarak bilinir. Evlilik birden fazla birey ile sürdürülüyor ise Poligami terimi kullanılır. Eğer kadının birden fazla eşi var ise "Poliandri", eğer adamın birden fazla eşi var ise "polijini" terimleri kullanılır. Toplumda yaygın görülen bir diğer durum ise "iki eşlilik (bigami)" biçimidir. Çok eşlilik sosyokültürel bir olgu durumundadır ve toplumlarda çoğunlukla gelenek olarak adlandırılır ve yaşanır. Bu örfleri etkileyen faktörler arasında din, kültür, ekonomi, sosyal çevre gibi bir çok faktör yer alır. Çok eşliliğin benimsendiği yerlerde kişilere bu durum daha çocukluk çağlarında adapte edilir. Psikolojik boyutta bakıldığında ise; erkek bireyler cinsel hazlarını ve birden fazla kadın ile tatmin olma arzularını doyumak için bu durumu tercih edebiliyorlar. Bu tip erkek bireyler eşlerini kendilerine ait bit parça gibi görerek bir başka bireye ihtiyaç duyabiliyor. Çok eşliliğin nedenlerine sosyolojik, psikolojik, biyolojik ve antropolojik açıdan bakıldığında ise bilim insanları öncelikle erkek bireylerin genetik doğası nedeni ile çok eşli bir yapıda olduğunu ancak tek eşliliğe daha sonradan uyum sağladığını kabul ediyor.²⁷ Toplumumuza bakıldığında poligami şeklinde yaşamayı tercih eden bireylerin profilleri genellikle psikolojik sorunlar yaşamaya yakın ve depresyona eğilimli olan kişiler olarak görülmektedir. Bu bireylerin söylemlerine bakıldığında ise; boşluk hissiyatı ve haz duymama tanımlamaları sıklıkla karşımıza çıkmaktadır.²⁸

²⁵ Nezahat Güçlü, "Lise Müdürlerinin Problem Çözme Becerileri", *Milli Eğitim Dergisi*, 2003, s.2.

²⁶ İdil Seda Ak, Çocuklarda problem çözme becerileri nasıl geliştirilir?, http://www.bebek.com/cocuklarda-problem-cozme-becerileri-nasil-gelistirilir_m, (Erişim tarihi: 07.03.2016).

²⁷ Cem Keçe, Çok Eşlilik, <https://cemkece.com.tr/m-cok-eslilik.html>, (Erişim Tarihi: 11.06.2017)

²⁸ İknur Yılmaz Aytaç, Tek eşlilik mi Çok eşlilik mi? Bir psikolog gözüyle, Erişim Tarihi: 11.06.2017)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BAĞLANMA

3.1. Bağlanma Kuramının Tanımı

Bağlanma süreci doğum sonrasında başlar. Bebek ve anne birbirleriyle ilk teması bu şekilde atmış olurlar. Bu bağlanma süreci kişinin tüm yaşamını (romantik, eğitim, iş vb.) etkiler. Annenin rolü bebekle dış dünya arasında bir köprü oluşturmaktır.²⁹

0-2 yaş dönemindeki çocuğun fiziksel, duygusal ve zihinsel gelişimi çok hızlıdır. Bebeğin bu yaş aralığında kendi ihtiyaçlarını kendisinin karşılayabilmesi söz konusu değildir. Bu süreçte bebek bakım veren bir kişiye ihtiyaç duyar. Bu süreçte bebeğin bakım veren kişiyle arasında kurduğu bağ çok önemlidir. Bebeğin hem zihinsel hem de duygusal gelişimi bu dönemde kendisine bakım veren kişi ile kurduğu ilişki ile şekillenir. Bu dönemde bebeğin becerilerinin bir çoğu gelişmemiştir ayrıca bir takım biyolojik yetersizliklere de sahiptir. Bu sebeple bakım verenine ihtiyacı vardır. Bu durumda ise bebeğin bakım verenini bağlanma davranışı kaçınlmazdır.³⁰

Bağlanmanın temelleri bebeğin bakım veren kişi ile ilişkisiyle atılır. Daha sonrasında kurulan bu ilişki kişinin erişkin dönemlerinde farklı şekillerde devam eder. İkili ilişkilerdeki bağlanmayı da etkiler. Eğer bebek bakım veren kişi ile güvenli bir şekilde bağlandıysa başkalarına rahatlıkla güvenebilir, çevreyi hür bir şekilde fark edebilir. İçinde bulunduğu şartlara ayak uydurabilir. Fakat bebek bağlanma durumunu yeteri düzeyde yaşamadıysa bazı negatif durumlar açığa çıkabilir. Çevreye karşı güven azalır ve kaygı yükselir. Hatta bazen daha patolojik sonuçlar bile doğabilir. Bağlanma, kişinin bütün hayatını etkiler. Erişkinlikte yaşanan sosyal ve kişiler arası yaşantılar, stres kontrolü, fiziksel ve psikolojik sağlık ve kognitif gelişim bebeklikte yaşanan bağlanma stillerine bağlı olarak şekillenir ve gelişir.³¹

²⁹ Solmuş a.g.e., , s.17.

³⁰ Olcay Tüzün, Kemal Sayar, "Bağlanma Kuramı ve Psikopatoloji" , *Düşünen Adam Dergisi*,2006, Cilt:19, 24-39, s.24.

³¹ Merve Çıkılı Uytun, Didem Behice Öztıp, Ertuğrul Eşel, "Ergenlik ve Erişkinlikte Bağlanma Davranışının Değerlendirilmesi", *Düşünen Adam The Journal Of Psychiatry and Neurological Sciences*, 2013, Sayı: 26,177-189, s.178.

Bağlanma kuramı bireylerin kendi yaşantıları için gereksinim duydukları kişilerle güçlü ve duygusal yönden bir bağ kurmasının nedenlerini açıklar. Bu eğilimler ve ihtiyaçlar bebeklerin hayatlarına devam edebilmeleri için gereklidir. Bağlanma kuramının stres anlarında 3 temel işlevi bulunmaktadır: güvenlik üssü, yakınlık ve güvenli bir sığınak olma. Bebekler stres yaratan durumlarda güvenlik duygularını arttırmak ve yakınlık kurmak sebebiyle bir çaba içerisine girerler. Bebek için güvenliğin temsili yakınlık sağlayan bir bağlanmadır. Temel ve ya güvensizlik duyguları ise bebeğin ihtiyaçlarının karşılanma durumuna göre değişkenlik göstermektedir. Bağlanma figürü yakın olduğunda bebek diğer insanlarla yakınlık kurabileceği ve çevreyi tanıyabileceği güvenlik üssüne sahip olur. Bebekten bağlanma figürü uzaklaşır ise bebekte sıkıntı hali meydana gelir, figür döndüğünde ise sıkıntıyı yatıştırmakta ve bu şekilde güvenli bir sığınak işlevi görmektedir.³²

Bağlanma kuramı; kişilerin nesne ilişkilerini, etiyolojilerini ve psikodinamik yaklaşımları kapsamaktadır.³³

Son dönemlerde psikanalitik düşünceye en büyük katkısı olan kişi John Bowlby'dir. Psikanaliz, antropoloji, etoloji, biyoloji bilgi işlem gibi diğer konular hakkında da bir çok araştırma yapmıştır. Bowlby de Freud gibi Darwin'den etkilenmiştir fakat Darwin'in on dokuzuncu yüzyıl döneminin tersine Bowlby'nin ki yirminci yüzyıl versiyonudur. Bowlby içgüdüleri zamanla yontularak değiştirilmiş olarak görürdü. Bowlby temel içgüdüsel güdüyü anne ile bebeğin bağı olarak adlandırır ve bu sürece bağlanma adını verir. Bebeğin hayatta kalması için anne ile yüksek ve güçlü bir bağ gelişmeli ve içgüdüsel bir sistem oluşturulmalıdır. Bebek için annenin yakında olması kötü dış çevreye karşı daha korunaklı ve rahat hissetmesi için gereklidir. Anne ile bebeğin yakınlık sürecini arttıran ve bağlanmaya aracılık eden beş içgüdüsel davranış vardır. Bunlar; gülmek, yapışmak, emmek, izlemek, ağlamaktır.³⁴

³² Cindy Hazan ve Phillip R. Shaver, "Attachment as an organizational framework for research on close relationships", *Psychological Inquiry*, 1994, Cilt: 5,1-49, s.4.

³³ Ümit Morsünbül ve Figen Çok, "Bağlanma ve İlişkili Değişkenler", *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2011, Cilt: 3 , 553-570, s.554.

³⁴ Stephen A.Mitchell, Margaret J. Black, , *Freud ve Sonrası Modern Psikanalitik Düşüncenin Tarihi*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2014, İstanbul, s.148-149.

Bowlby, bağlanmanın kişilerin yaşamları boyunca devam ettiğini söyler. Bebeklikte oluşan bu süreç kişinin yetişkin hayatına kadar devam eder. Bowlby' ye göre zihinsel modelleri iki şeyi içermektedir. Bunlar; bireyin başkaları tarafından yardımı değer olarak görüp görmediği ve bireylerin bağlanma rol modellerinin korunma ve destek çağrılarına cevap veren olarak görülüp görülmediğidir.³⁵

Bartholomew'in yetişkin bağlanma modeli, Ainsworth ve Main'in üçlü bağlanma stiline ve Bowlby'in içsel çatışma modeline bağlı olarak gelişmiştir. Modele göre, bireyin kendisine ve karşısındakine olan bakış açısı bağlanma stillerini ortaya çıkarır.³⁶

Buna bağlı olarak, Bartholomew dört bağlanma tipi geliştirmiştir. Olumlu kendilik modeli, pozitif kendilik saygısı ve şüphe edilmeden onaylanan sevebilme duygusu olarak adlandırılabilir.³⁷

Ainsworth Bowlby'nin kuramını yenilerek yeniden ifade etmiştir. Ainsworth bağlanmayı davranıştan daha çok "içselleşmiş bir süreç"e taşır. Bu durumda Ainsworth'un anlattığı güdülenme sistemidir. Bu sistem ise Freud'un anlattığı doğuştan oluşan karmaşıklığı oluşturur. Bakım veren kişi (anne) güdülenme sistemi nedeniyle bebeğin ihtiyaçlarına karşılık verir ve bebeğin ihtiyaçları için kendisine çağrı vermesini öğretir ve yardımcı olur. Bu durumda ise bakım verenin (annenin) cevap verme durumuna hazır olması da bağlanmanın bir parçası şeklindedir.³⁸

³⁵ Nebi Sümer ve Derya Güngör, "Yetişkin Bağlanma Stilleri Ölçeklerinin Türk Örneklemini Üzerinde Psikometrik Değerlendirmesi ve Kültürlerarası Bir Karşılaştırma", *Türk Psikoloji Dergisi*, 1999, Cilt:14, 71-106, s.72.

³⁶ İlhan Tahsin ve Yalçın Özdemir, "Belirlenen Yetişkinlerde Yaş, Cinsiyet ve Bağlanma Stillерinin Kimlik Statüleri Üzerindeki Yordayıcı Rolü", *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2012, Cilt:19, 227-241, s.230.

³⁷ Nebi Sümer, "Yetişkin Bağlanma Ölçeklerinin Kategoriler ve Boyutlar Düzeyinde Karşılaştırılması", *Türk Psikoloji Dergisi*, 2006, Cilt:21, Sayı:57, 1-22, s.12.

³⁸ Joseph D. Lichtenberg, *Psikanaliz ve Güdülenme*, Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları, İstanbul, 2016, s.102.

Tablo 1: Bağlanma Davranışının Evreleri Tablosu³⁹

Bebek temel ihtiyaçlarını destekleyen ve karşılayan bakım verenine tepki verir. Verilen tepkilerdeki rahatsızlık genellikle çevresel faktörler veya yetersizlik nedeniyledir.	Doğum ve üç ay
Bebek bakım vereni seçmeye ve etkili bir şekilde arayış içine girmeye başlar. Ses çıkarma, gülme, nesnelere tutma ve kollarını kaldırma verilen tepkiler arasındadır.	Üç – Altı Ay
Bakım vereni diğer kişilerden ayırma. Bu durumlara bağlı olan korkuları ve olumlu duyguları yansıtabilme. Emekleme şeklinde bakım verene gitmek ve bakım verenden uzaklaşabilmek.	Altı ay – bir yıl
Bu süreçte dil ve sosyal farkındalık gelişir. Hem temel ihtiyaçlar için hem de bebeğin kendi için de sosyal iletişimini için ; arama sürdürme ve başlatma şeklindedir.	Bir yıl ve üzeri

³⁹ Kairen Cullen, **Çocuk Psikolojisi**, Bilim Teknik Yayınevi, İstanbul, 2017, s.90.

3.2. Çocuklukta Bağlanma

3.2.1. Güvenli Bağlanan Bebekler

Bakım veren kişileri ile güvenli bir şekilde bağlanan bebekler bakım veren kişiler ile ayrılık süreçlerinde stres yaşamışlardır fakat çevreyle de ilgisini devam ettirebilmişlerdir. Bakım veren kişileri ortama geri döndüğünde ise mutlu ve huzurlu oldukları gözlenmiştir. Güvenli bağlanma stiline sahip olan bebekler bakım veren kişileri güvenli bir üst olarak görürler.⁴⁰

3.2.2. Güvensiz Kaçınan Bağlanan Bebekler

Güvensiz kaçınan davranan bebekler, anneleri ortamda uzaklaştığı anda sıkıntı yaşamazlar fakat anneleri geri geldiğinde annelerinden yakınlık da beklemezler.

3.2.3. Güvensiz Kaygılı Davranan Bebekler

Güvensiz kaygılı bağlanan bebekler, annelerinden ayrılmakta büyük sıkıntı yaşarlar fakat anneleri döndüğünde de hemen rahatlama içine giremezler. Bebekler annelerine karşı agresif ve negatif bir tutum sergilerler.

Yetişkinler için bağlanma stilleri bir çok yönden bebeklikteki bağlanma stillerine benzerlik gösterir. Bağlanma stillerinin kurucu olan Bowlby'nin çalışmalarını Hazan ve Shaver 1987 yılında yetişkinlerin romantik ilişkilerine uyarlamışlardır. Yapılan deney ve araştırmalar sonucunda yetişkinlerin bebeklik çağlarında onlara bakım veren kişiler ile kurduğu ilişkilerin şuanda hayatlarında olan partnerlerle ilişkilerinde benzerlikler olduğu yönündedir. Tıpkı bebeklik çağında olduğu gibi yetişkinler de kendilerini rahatsız eden bir durum veya olayla karşılaşınca kendilerini güvende ve iyi hissetmek için partnerlerine yakın olmayı ve yakın ilişkiler içinde bulunmayı tercih ederler.⁴¹

⁴⁰ Özge Açık, Evlilik Uyumu ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişki, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik(Uygulamalı) Psikoloji Anabilim Dalı, Ege Üniversitesi, İzmir, 2008, s.3 (**Yüksek Lisans Tezi**).

⁴¹ Zeynep Şeyma Çavuşoğlu, Bağlanma Stilleri Evlilik Uyumu ve Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, T.C Maltepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2011, s.14. (**Yüksek Lisans Tezi**)

3.3. Yetişkinlerde Bağlanma

Çocukluktaki bağlanma stillerinin yetişkin bağlanma sürecine dönüşebilmesi için bağlanma görevlerinin basamak basamak geçişi söz konusu olmalıdır. ⁴²

Bozkurt'un aktarımına göre; Bowlby bebeklikten getirdiğimiz bağlanma stillerinin ilerleyen yıllarda yakın ilişkilerimiz için bir model oluşturacağını söylemektedir. ⁴³

Başkaları Modeli olarak adlandırılan model bireyin başka kişilere ihtiyaç duyduğunda ulaştığı kişileri iyi niyetli ve gerektiğinde ulaşılabilir olarak hissetmesine ilişkin beklentileri anlatmaktadır. Bu model yapısının pozitif yönde olması bireyin ikili ilişkilerinde yardım ve destek aramaktan kaçınmayacağı beklentisini ifade eder. Modelin negatif yönde olması halinde ise birey bir başkası için olumsuz beklentiler taşır ve ifade eder. ⁴⁴ Bağlanma korkusu olan bireyler, partnerlerini övmekten, onaylamaktan kaçınırlar ve partnerlerinin gururu çok yükselir korkusu ile olumlu duygularını karşı tarafa söylemeden saklama eğilimi içine girerler. Partnerlerine bağlı olduklarını söyleme ve gösterme ile ilgili çekingenlik gösterirler. ⁴⁵

Yetişkin bağlanma stilleri aşağıda açıklanmaktadır.

3.3.1. Güvenli Bağlanma Stili

Bebeklik çağlarında güvenli bağlanan bireylerin olumlu benlik imajları oluşmuştur ve bu imajı korumak için başkalarının kendilerini onaylamalarına ihtiyaç duymazlar. Daha az kaygılanırlar ve bu nedenlerden dolayı diğer bireylerle daha kolay yakınlık kurabilirler. ⁴⁶

⁴² Hazan ve Shaver, a.g.e., s:1-22.

⁴³ Ayçin Bozkurt, Evli Bireylerde Bağlanma Stilleri, Aile İçi Eşler Arası Şiddet ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, T.C. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul, 2014, s.13. (**Yüksek Lisans Tezi**).

⁴⁴ Derya Güngör, Bağlanma stillerinin ve zihinsel modellerin kuşaklararası aktarımında ana babalık stillerinin rolü, Ankara Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2000, s.3. (**Doktora Tezi**).

⁴⁵ Mustafa Topkara, **Kadın&Erkek İlişkilerin Psikolojisi**, Karma Kitaplar, İstanbul, 2015, s. 459.

⁴⁶ Müge Kart, "Yetişkin Bağlanma Stilleri ve Çalışma Davranışı Hekimlerle Yapılan Bir Çalışma, **Mülkiye Dergisi**, 2002, Cilt:28, 89-123. s.102.

3.3.2. Saplantılı Bağlanma Stili

Bireyin kendisi ile ilgili duygu ve düşünceleri olumsuzdur. Çevreye olan duygu düşünceleri ise daha olumludur. Saplantılı bağlanan kişiler çevreyi güvenilmez bulur, uzun süreli yakın ilişkilere karşı isteksiz davranırlar. Yakın ilişkilerinde kişiler olabildiğince yakın olmak isterler fakat yakınlık kuramadıkları zaman kendilerini oldukça gergin ve rahatsız hissederler. Bağlılık süreci uzadığı zaman kişiler yakın ilişkilerde buldukları kişilere karşı bağımlı hale gelebilirler. ⁴⁷

3.3.3. Kayıtsız Kaçınmacı Bağlanma Stili

Kayıtsız bağlanma stiline sahip olan bireyler üzerinde yapılan araştırmalar sonucunda kişilerin duygularını gizlemeye çalıştıkları ve hislerini bastırdıkları ortaya çıkmaktadır. ⁴⁸

3.3.4. Korkulu Kaçınmacı Bağlanma Stili

Korkulu kaçınmacı bağlanma stiline sahip olan bireyler yakın ilişkiler kurmak isterler fakat karşı taraftan emin olamazlar, reddedilme korkusu yaşarlar. Yakınlık kurmak istedikleri kişilere karşı algıları olumsuzdur. Bu durumlar kişinin sosyal ilişkilerini zedeler. Kişinin yakın ilişkiler kurmasını zorlaştırır. ⁴⁹

Yapılan araştırmalar ve deneyler sonucunda sosyal, davranışsal, duygusal ve akademik sonuçların çocukluk ve ergenlik çağındaki bağlanma ile ilişkili olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Güvenli bağlanma sosyalliğin yüksek olması, yaşlıların kabulü ve kişiler arası popülerlikte pozitif yönde etkili olmaktadır. Güvensiz bağlanma ise negatif yönde duygusal partner ilişkilerine, akran reddine ve olumsuz davranışlara (sinirlilik, özgüven eksikliği, kolay hayal kırıklığı, kin vb.) neden olur. Örneğin bebeklğinde bakım vereni ile kaçınan bağlanan kişiler, fazla yalan söyleme ve

⁴⁷ Sümer ve Güngör, a.g.e., s.71-106.

⁴⁸ Chris R. Fraley ve Phillip R. Shaver, "Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies, and unanswered questions", *Review of General Psychology*, 2000, Cilt: 4, 132-154. s.135.

⁴⁹ Tarık Solmuş, "Romantik Bağlama: İlişkisel Değişkenler ve İlişki Süreci", *Türk Psikoloji Bülteni*, 2003, Cilt:9, 99 – 208, s.101.

kaba davranışlar içerisine girmeye daha yatkındırlar. Bebeklik döneminde bakım vereni ile kararsız bağlanan kişilerde ise belirgin özgüven eksiliği ve yaşlıları ile sosyalleşmekte sıkıntılar yaşamaya daha yatkındırlar. ⁵⁰

⁵⁰ Kokkinos M. Constantinos , “Bullying and Victimization in Early Adolescence: Associations With Attachment Style and Perceived Parenting”, *Journal of School Violence*, Cilt:12, 2013, 174– 192. s.176.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. ALDATMA

4.1. Aldatmanın Tanımı

Toplum içinde onay görmüyor olmasına rağmen bütün bireyler tek eşli değildir. Evlilikte veya evlilik dışında yaşanan cinsellik aldatma olarak adlandırılmaktadır. Toplumdaki bazı kişiler evlilikleri veya ilişkileri devam ederken evlilik dışı cinsel ilişki yaşamaktadır.⁵¹

Evli olan bireylerin ilişkilerinde herkesçe bilinen problemler olduğu gibi kendi aralarında özel problemleri de olabilmektedir. İkili ilişki esnasında ilişkide aldatma veya sadakat, cinsel problemler evliliği tehdit etmektedir. Genellikle üstü kapatılan en önemli şey sadakatsizliktir. İkili ilişkilerde oluşan sadakatsizlik ilişkiyi çıkmaza sokar, değersizlik yaratır ve çiftler gizli bir şekilde bu acıyı atlarmaya çalışırlar. Güvenin ilişkideki boşluğu ikili ilişkilere zarar verir ve evliliği çıkmaza sürükler.⁵²

Kadınlar partnerlerinin kendilerini duygusal olarak aldatmaları konusunda kaygı ve stres yaşadıklarını belirtmektedirler. Erkekler ise partnerlerinin kendilerini fiziksel olarak aldatma konusunda stres yaşadıklarını belirtmektedirler. Bu konuda yapılan araştırmalar sonucunda %80 oranında kadınlar eşlerinin ikinci bir kişiye aşık olma fikri konusunda kaygı oluşturuyor. Erkekler ise %52 oranında kaygı durumuna düşüyor. Bunun dışında bireyler eşlerinin başka biriyle cinsel deneyim yaşamaması konusunda da kaygı duyuyor. Bu kaygı durumu kadınlarda %20, erkeklerde ise %48 civarındadır.⁵³

⁵¹ Susan Sprecher, "Social exchange theories and sexuality the use of theory in research and scholarship on sexuality", *Journal of Sex Research*, 1998, Cilt: 35, 32-43, s.34.

⁵² Şeyda Betül Kılıç, *Evlilikte Pozitif İletişim*, Hayykitap, 2017, İstanbul, s.115

⁵³ Robert Ervin vd., "Sex Differences in Subjective Distress to Unfaithfulness: Testing Competing Evolutionary and Violation of Infidelity Expectations Hypotheses", *Journal of Social Psychology*, Cilt: 148, 2008, 389- 405, s.391.

Evlilik dışı ve ya ilişki dışı ilişkilerin artması, evlilik ve ya ilişkinin gidişatını etkilemesi doğrultusunda aldatma ile ilgili araştırmalar eskiye göre artış göstermektedir. ⁵⁴

Aldatmayı kaba olarak üç ana başlık altına toplanacak olursa bunlar; egoist aldatmak, ideolojik aldatmak ve kazara aldatmak şeklinde tanımlanır. Egoist aldatma şeklinde kişi karşısındaki kişiyi kendi kişisel çıkarları doğrultusunda ve bu sebeple aldatır. İdeolojik aldatma şeklinde kişi hedefi başarmak için aldatır. Kasti aldatma şeklinde ise kişisel aldatma ve karşılıklı aldatma söz konusu olur. Bu durumda kişisel aldatma şeklinde aldatan kişi karşısındaki kişiye ihanet eder çünkü karşısındaki kişi de daha önceden ona ihanet etmiştir. Her şekilde aldatma kişileri çok derinden ve yaralayıcı şekilde hasara uğratar. Bu tip bir durum çoğu zaman aldatılan bireyi negatif yönde etkiler. Bazı durumlarda ise aldatan bireyin güvenilirliğini negatif yönde etkiler. ⁵⁵

Aldatma nedenlerinden birisi de ilişkide kişilerin hissettiği bağlılık seviyesidir. Partnerine ve ilişkiye duyulan bağlılık süreci, ilişkiyi sürdürme isteği ve psikolojik anlamda bağlanma ile açıklanmaktadır. Kişileri içinde buldukları ilişkiye daha bağlı yapan şeyler arasında içinde buldukları ilişkiye duydukları doyum ve ne ölçüde mutlu hissettikleri, başka bir birey ile iletişim halinde olmak veya tek eşli olmak, ilişki bittiği esnada kaybedecekleri, sosyal çevre ve fedakarlıklar şeklinde açıklanmaktadır. Bu durumda partnerlerine daha çok bağlı olan kişiler bazı sebeplerden dolayı daha az aldatma eğilimine sahiptirler. Stabil olan ilişkilerini korumak için dış çevreden gelen başka bireylerin sayısını azaltmak veya bu bireyleri daha az ölçüde çekici bulmak ve aldatma eğilimi olduğu esnada sonuçlarının kendine ve eşine vereceği negatif yönlerin uzun süreli etkileridir. İki durumu da düşünen kişilerin uzun süreli olmayan zevk ve arzuların yerin, uzun süreli ikili ilişkilerini tercih etmeleri ve ilişki içerisinde oldukları bireylere daha fazla bağlılık hissi gösterdiği gözlenmiştir. ⁵⁶

⁵⁴ a.g.e: Çavuşoğlu, a.g.e., s.19.

⁵⁵ Chan Meowlan, "Why Did You Hurt Me? Victim's Interpersonal Betrayal Attribution and Trust Implications", *Review of General Psychology*, 2009, Cilt: 13, 262–274, s.264.

⁵⁶ Stephen Drigotas , M. Willam Barta, The Cheating Heart Scientific Explorations of Infidelity", *Current Directions in Psychological Science*, 2001, Cilt: 10, 177–180, s.178.

Dünyada aldatma sık görülen bir durumdur. Hem toplumsal hem de sosyal bir sorun haline gelmiştir. Gün geçtikçe aldatma ve aldatma eğilimi de hızla yükselmektedir. Amerika'da yapılan bir araştırmaya göre evli olan kadınlardan her 25'i en az bir kereliğine de olsa eşlerini aldatmışlardır aldatmanın şekli ise genellikle fiziksel yani cinsel aldatmadır. 100 erkekten ise 70'i de eşlerini başka bir kadınla cinsel olarak aldatmayı tercih etmişlerdir. ABD'de 1955 yılında boşanmalar %10 civarındadır. 1995'te ise bu durum %52'lere kadar yükselmiştir.⁵⁷

Strean, aldatmayı psikoanalitik şekilde ele almış ve dört başlık oluşturmuştur. Strean'a göre aldatma; süpergoyla savaş, biseksüelliğin ifadesi, ensestöz obje ve ortak yaşamaya karşı bir direnç ve tepkidir. Ensestöz eş, bilinçdışında bebeğe bakım veren kişi, sakinleştirici ebeveyn olarak eşleştirilir. Bu sebeple aldatan kişinin bilinçdışındaki düşüncesi, eş ile cinsel birlikteliği ensest ilişki gibi görmesidir ve yasak ilişki şeklinde olduğuna dair bir algıdır. Bu nedenle aldatan kişiye evlilik dışındaki birliktelik bir ensest ilişki olarak değil bir aşk ilişkisi olarak gözüktür. Bu süreçte kişi süperegosu ile savaşır ve eşi ahlakın simgesi olarak görür. Eşe sadakatsizliğin nedeni ise, güçlü eşe yani süperegoya karşı bir bağımsızlık yaratma hissidir. Biseksüellik ise iki uçlu bir eğilimdir. Bir taraf evlilik diğer taraf ise aldatmadır. Bağımlı iki birey güçsüz yön ve kimliklerini uygun hale getirmek doğrultusunda birbirleriyle birlikte olma eğilimindedirler. Bu sebeple her iki birey de ilişki esnasında olumsuz söylem ve eleştirilere göre duygusal bir yapı oluşturur. Sert ve güçlü yönlerini birbirlerine kabul ettirme ve ilişkide otorite figürü olmak istemektedir. Sonucunda aldatma ise zafer, kazanmak, üstünlük anlamına gelir.⁵⁸

Bebeklikten gelen bağlanma stilleri yetişkinlerin ileriki dönemlerde yaşayacakları yakın ilişkilerin temelini oluşturur. Bebeklik çağlarında annesi ile güvenli bağlanan bireyler yetişkinlik hayatındaki ilişkileri daha güvenli olacaktır. Güvenli bağlanan bireyler yakın ilişkilerinde hem kendine hem de karşı tarafa güven duyma, yakınlık kurabilme gibi olumlu davranış kalıplarını güvensiz bağlanan kişilere göre daha çok gösterirler. Buna bağlı olarak ise güvenli bağlanan kişilerin güvensiz bağlanan kişilere göre aldatma oranının daha az olduğu gözükmektedir. Kaygılı bağlanma stiline sahip bireyler çevreye kendilerinden daha çok güvenirlir. Kendilerine güvenleri oldukça azdır. Bu sebeple karşı taraftan özellikle de eşlerden büyük beklenti içerisine girerler, daha fazla yakınlığa ihtiyaç duyarlar. Bu yakınlığı

⁵⁷ Tarhan, a.g.e., s. 14-15.

⁵⁸ Herbert S. Strean, "The extramarital affair: A psychoanalytic view", *Psychoanalytic Review*, 1976, Cilt:63, 101-113, s.103.

göremedikleri anda tekrardan kaygılanmaya başlarlar. İlişkilerinin biteceği ve ya terk edilecekleri konusunda sıklıkla kaygı içerisinde girebilirler. Uzun süreli ilişki kurmakta sıkıntı yaşar kısa süreli ilişkilere yönelirler. Kaçınan bağlanma stiline sahip bireyler kendilerine çevreden daha çok güvenirlere. Bu güvensizlik yaşanan ikili ilişkide eşe bağlanamama ve ilgisizlik şeklinde dışa vurulabilir. Kaçınan bağlanan kişilerin eşlerini hem duygusal hem de fiziksel olarak daha fazla aldattığı saptanmıştır. ⁵⁹

4.2. Aldatmanın Nedenleri

Aldatma olgusunun nedenleri genellikle çok karışıktır. Bireyler cinsel doyumları evliliklerinde bulamadıkları için başka partnerlere yönelebilirler. Evlilik hayatlarındaki elde edemediği cinsel doyumları dışarıda başka bir kişi ile sağlamaya çalışır. Kişi istediği olguları ayrı ayrı partnerde bulmak isteyebilir. Aşk ve sevgi olgusunu bir başka bireyde, cinsel istek ve cinsel doyumunu başka bir bireyde arama eğilimi içerisinde girebilir. ⁶⁰

Yeniçeri ve Kökdemir, aldatan kişilerin aldatma nedenlerine düşüncelerini sıralamıştır;

1. **Suçlama:** Erkeklerin işlerine çok fazla zaman ayırmaları kadınların aldatma nedenleri arasında yer almaktadır.
2. **Sosyal yapı:** Kişinin erken evlenmesi , evlenmeden önce az kadın ya da erkekle beraber olması, görücü usulü evlenmesi aldatma nedenleri arasında yer almaktadır.
3. **İntikam:** Birlikte olduğu partnerinin hak ettiğini düşünmesi sebebiyle, kızgınlık duyduğu ve inat olsun diye başvurulan aldatma nedenidir. Daha çok kadınların intikam nedeniyle aldattıkları bulgusuna varılmaktadır.
4. **Cinsellik:** Kadınların evli olmadan cinsel ilişkiye girme istememesi sebebiyle erkeğin bu ihtiyacını başka bir bireyle gidermesidir. Evlendikten sonra da aşk ve sevgi tatminini yaşadığı partnerinde cinsel tatmini yaşayamadığından aldatma yoluna gidebilir.
5. **Uyaran arayışı:** Monotonluktan sıkılıp yenilik ve eğlence arayışı kişiyi aldatmaya götüren nedenler arasında yer almaktadır.

⁵⁹ Kart, a.g.e., s.89-123.

⁶⁰ M. W. Weil, "Extramarital Relationships: A Reappraisal", *Journal of Clinical Psychology*, 1975, Cilt: 31, s.723 – 725.

6. **Baştan çıkarma:** Kadınlar baştan çıkma nedeniyle aldatmayacağını söylerken, erkekler her iki cinsiyetinde baştan çıkma nedeniyle aldatacağını belirtmişlerdir. ⁶¹

Aldatmanın nedenleri fazlasıyla çeşitlidir. Bir çok kuram ve araştırma sonucunda farklı yaklaşımlar ve farklı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Psikoanalitik ve sosyolojik literatür araştırmaları sonucunda ahlak olgusu doğrultusunda kişiler cinselliği pis ve kötü bir şey olarak algılar ve çocukluktan beri bu şekilde düşünceler ile büyütülürler. Çocuklar cinsel partneri kötü olarak öğrenirler fakat cinselliği ve yaşanan duyguları ise gerekli olduğunu öğrenerek büyürler. ⁶²

Kadınların ve erkeklerin biyolojik açıdan bir çok farklılıkları vardır. Biyolojik yönden erkeklerin aldatmaya yönelik davranışlarının daha sık olması erkeklerin doğasından ve içgüdüsel süreçlerinden meydana gelmektedir. Biyolojik anlamda sperm miktarı kadınların yumurta miktarından çok daha fazladır. Bu durum erkeklerin cinselliğe daha istekli olmaları konusunda biyolojik açıdan açıklar. Kadınlar ise annelik duygusu ve şefkat duygusu daha fazladır. Annelik olgusu bu şekilde oluşmuştur. Kadın biyolojik yönden daha aktif olabilmek için cinselliği ikinci planda tutar. Erkek ise neslini devam ettirebilmek için uğraşır ve en iyi eşini bulmak için uğraşır. ⁶³

Aldatmada cinsiyet farklılıkları da önem teşkil etmektedir. Evlilik doyumları düşük olan erkek bireylerin kadınlara göre daha fazla aldattıkları saptanmaktadır. Aldatma davranışı ise fiziksel aldatma olarak tanımlanmıştır. Kişilerin eşlerini duygusal olarak değil fiziksel olarak aldattıkları görülmektedir. ⁶⁴

İlişkide kişilerin ilişkiye bağlılık durumları ve seviyeleri de aldatma nedenleri arasında yer almaktadır. İlişkilerinde bağlılık düzeyi yüksek olan kişilerin ilişkiye bağlılık düzeyleri daha az olan kişilere göre eşlerini daha az aldattığı görülmektedir. Kişiler aldatma davranışını hem ilişkilerini korumak için hem de aldatma

⁶¹ Zuhul Yeniçeri ve Doğan Kökdemir, "University students perceptions of and explanations for infidelity: The development of the infidelity questionnaire" *Social Behavior and Personality*, 2006, Cilt: 34, 639-650, s.641.

⁶² Weil, a.g.e., s.723-725.

⁶³ Nevzat Tarhan, *Evlilik Psikolojisi*, Timaş Yayınları, İstanbul, 2011 s.5.

⁶⁴ Shirley P. Glass, Thomas L. Wright, "Sex differences in type of extramarital involvement and marital dissatisfaction", *Sex Roles*, 1985, Cilt:12,1101-1120. s.1104.

davranışının ilişkiye ve ya kişiye vereceği zarardan korunmak için aldatma davranışını sergilemedikleri görülmüştür. Bu düşüncelere sahip olan kişilerin anlık zevklerden daha çok uzun süreli ilişkilere önem verdiği görülmüştür. ⁶⁵

Yapılan bir araştırmaya göre evli kişilerin cinsiyete göre aldatma davranışları ve eğilimleri, evlilik doyumları ve cinsel doyumları üzerinedir. Araştırmada cinsiyete göre kadınların ve erkeklerin aldatma etken ve sonuçları araştırılmaktadır. Aldatma sonrasında devam eden evliliklerde cinsel doyumun da araştırılmıştır. Katılımcılar arasında 44 erkek ve 42 kadın bulunmaktadır. Araştırmadan çıkan sonuçlara göre; kadınların aldatma eğilimleri erkeklere göre daha azdır. Aldatma eğilimi evlilik doyumunu ve cinsellikte artmaktadır. Bunun dışında araştırmadan çıkan bir diğer sonuç ise; evlilik doyumunu ile cinsel doyum arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. ⁶⁶

4.3. Duygusal- Cinsel Aldatma

Bireyin süregelen bir ilişkisi var iken bir başka birey ile yakınlaşma durumuna, duygusal yönden bir takım özel paylaşımlarda bulunmasına duygusal aldatma denir. Evli iken bir başka birey ile cinsel yönden bir birliktelik yaşamaması ise cinsel aldatma olarak tanımlanır. ⁶⁷ Kadınların aldatma şekli genellikle duygusal aldatma yönündedir. Erkekler için ise duygusal aldatma ikinci sırada yer alır. Sebebi ise erkekleri aldatmaya yönlendiren nedenler sıklıkla cinsellikle ilgili konulardır. İlişkide yaşanan sorunlar, iletişim eksikliği, eşlerin statüleri, kişinin egosunu tatmin etme arzusu gibi sebepler aldatmaları doğurabilir. ⁶⁸Dünyada ve toplumumuzda cinsel aldatma toplumsal ve sosyal bir sorun olarak ele alınır. Gün geçtikçe cinsel aldatmaların sayısı ve şiddeti daha da fazlalaşmaktadır. Cinsel aldatma tarihin hiç bir döneminde günümüzdeki kadar fazlalaşmamıştır. ⁶⁹Erkek ve kadın bireylerin aldatma eğilimleri ve aldatma biçimleri farklılık göstermektedir. Erkek bireyler cinsel yönden eşlerini aldatmayı tercih ederken, kadın bireyler eşlerini hem duygusal hem de cinsel yönden aldatmayı tercih etmektedir. ⁷⁰Erkek bireyler eşlerinin kendilerini cinsel yönden aldattıklarını düşünmeleri sonucunda aile içi şiddet ve cinsel zorlama

⁶⁵ Stephan Drigotas ve William Barta, "The Cheating Heart: Scientific Explorations of Infidelity", *Current Directions in Psychological Science*, 2001, Cilt:10, 177 – 180, s.178.

⁶⁶ Özcan, a.g.e., s.112.

⁶⁷ Yeniçeri, Kökdemir, a.g.e., s.641.

⁶⁸ Gerald R. Weeks çeviren:Cem Keçe, *Aldatma ve Sadakatsizlik*, Pusula Yayınevi, Ankara, s.25-26.

⁶⁹ Tarhan, a.g.e., s.136.

⁷⁰ Shirley .P. Glass ve Thomas L. Wright, "Justifications for extramarital relationships: The association between attitudes, behaviors and gender", *Journal of Sex Research*, 1992, Cilt:29, 361 – 387, s.364.

sık görülmektedir. ⁷¹

Aldatma fiziksel veya duygusal bir yakınlık sonucunda meydana gelmektedir. Fiziksel olarak aldatan partner başka bir kişiye karşı fiziksel olarak yakınlık kurar. Duygusal olarak aldatan eş ise bir başka kişiye sevgi, ilgi, yakınlık kurma eğilimi içerisine yönelir. Bir çok kişi eşlerinin bedenini başka bir kişi ile paylaşma davranışını affedebilir olarak görür. Fakat eşinin kalbini bir başka kişiye vermesini affedemez. İlişkileri en çok yıpratıcı aldatma şekli duygusal durumlar içeren uzun ömürlü fiziksel birlikteliktir. ⁷²

Evlilikte aldatma, kişilik ve evlilik memnuniyeti üzerine yapılan bir araştırmada 107 evli çift bulunmaktadır. Araştırmanın hipotezleri; güvenilmeyen ve kendilerine uygun olmayan kişiler ile evli olan bireylerin evlilikten memnun olmadıklarını ve 1 sene sonra muhtemelen evlilik dışı ilişki içerisine girecekleri şeklindedir. Araştırmanın sonucuna göre evlilik memnuniyeti ve kişilik aldatmaları etkilediği yönündedir. ⁷³

⁷¹ Aaron T. Goetz, ve Todd K. Shackelford, "Sexual coercion in intimate relationships: A comparative analysis of the effects of women's infidelity and men's dominance and control", **Archives of Sexual Behaviour**, 2009, Cilt :38, 226-234, s.229.

⁷² Esin Ergin, Aldatmanın Yaralarını Sarmak Mümkün Mü?, <http://kortopsikoloji.com/dergi/aldatmanin-yaralarini-sarmak-mumkun-mu/> (Erişim Tarihi: 07.05.2017)

⁷³ Todd K. Shackelford, vd., "Personality, Marital Satisfaction, and Probability of Marital Infidelity", **Individual Differences Research**, Cilt:6, 2008, 13-25, s.15.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. CİNSELLİK

5.1. Cinselliğin Tanımı

Cinsellik yeni durumların ortaya çıkarılması, cinselliğin istenilen düzeyde yaşanabilmesi, kendini eşine verebilmek, tek olabilmek, varoluşun yeniden algılanması şeklinde yorumlanır.⁷⁴Cinsel davranışlar öğelerin ortak noktalarının sonucunda ortaya çıkar. Dürtüler kişiden kişiye farklılaşmaktadır. Bu dürtüler kişilerin cinsel davranışlarına katkı sağlamaktadır.⁷⁵

Evlilik bir süreçtir bu süreçte cinsel sıkıntıların ortaya çıkması olağan bir şeydir. Bu sorunların çözümlerine ulaşmada bireylerin birebir olarak konuşabilmesi, duygu ve düşüncelerini birbirlerine aktarabilmesi gerekmektedir. Evliliği mutlu ve güzel olarak görebilmek için öncelikle bireylerin duygu ve düşüncelerini birbirlerine çekinmeden söyleyebilmesi, etkili olarak iletişime geçebilmesi gerekir. Evlilikte cinsellikten önce gelmesi gereken konu bireylerin etkili iletişim halinde olma durumudur.⁷⁶

Cinsel kimliğin temelleri çocuklukta atılır. Freud cinselliği anlamak için sadece yetişkin hayatına değil kişinin çocukluk cinselliğinden itibaren gelişimine bakmak gereklidir. Çocukluktaki cinsel algı yaşantılarının hepsi anne-babanın katkısı değildir. Anne-baba çocuğun ilk yıllarında ona cinsiyetine uygun davranışları pekiştirirler, cinsel kimlik alanında etkili davranmaya çalışırlar. Bunun dışında çocuğun oynadığı oyunlar, oyun içerisinde büründüğü roller, davranış gibi faktörler de çocuğun cinsel kimlik gelişimine yardımda bulunur.⁷⁷

Sağlıklı cinsel hayatın tanımı farklı düşünce tarzlarından farklı noktalara gelmiştir. Kaygı ve suçluluk duygusu içermeyen, karşılıklı şekilde benimsenmiş heteroseksüel davranışlar sağlıklı sınırlar içerisinde değerlendirilir. Değişik yönde cinsel davranışlar saplantılı tutum içerisinde değil ise ayrıca tek haz yolu değil ise

⁷⁴ Emel Alkan, Cinsel İşlev Bozuklukları ve Kişilerarası Tarz, Öfke, Kendilik Algısı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2008, s.58. **(Yüksek Lisans Tezi)**

⁷⁵ Peter N. Stearns, *Cinselliğin Kısa Tarihi*, çeviren: Hilal Dikmen, Dedalus Kitap, İstanbul, 2017, s.346.

⁷⁶ Poroy, a.g.e. s.7-15.

⁷⁷ Wallace E. *Dinamik psikiyatri kuramı ve uygulaması*. Çev. Hakan Atalay. Eylül Yayınları, İstanbul 1994, s.123-125.

patolojik bir durum olarak değerlendirilmemektedir. ⁷⁸

Cinsellik kelimesinden çıkarılan anlam kişiden kişiye değişkenlik gösterir. Cinsellik tanım olarak farklı insanlara farklı şeyler ifade etmektir. Kimine göre cinsellik sadece üreme, bazılarına göre ise cinsel yönden uyarılmış bireylerde gözlemlenebilen davranışlar anlamına gelir. Cinsellik kişinin kendi cinsel kimliğini benimsemesi, karşı cinse olan ilgisi, ruhsal ve bedensel olarak haz duyması anlamına gelir. ⁷⁹

Cinsellik hakkında yapılan araştırmalar sonucunda bireylerin cinsel fonksiyonlarının ,merkezi sinir sistemi, endokrin sistem, nörokimyasal ve psikolojik oluşumların etkileşimi doğrultusunda bütünsel ve karmaşık bir biçim olduğu ortaya çıkmıştır. ⁸⁰

Cinsellikte anatomi ve fizyolojiye önem verilmelidir. Cinsellik ile kişilerin veya eşlerin sosyal davranışı birbirlerinden ayrışamaz. Kişilerin cinselliği verdikleri cevaplar sosyal yapılarına, dini görüşlerine, toplumsal etkilere göre değişmektedir. Cinsellik sosyal içeriğin bir göstergesidir. Kişiler farklı durumlarda farklı tepkiler geliştirebilirler. Kişilerin ve eşlerin anatomi ve fizyolojisi bireylerin yaşantısındaki değişkenler ile birlikte değerlendirilmelidir. ⁸¹Bilinen en eski mitler arasında yaşlı bireylerin cinsel hayata karşı yetersiz ve isteksizliğidir. Fakat her iki cinsiyet faktörü için de cinsellik seksenli yaşlara kadar uzanır. Ayrıca bu süreç yaşlıların yaşamını pozitif yönde etkiler. ⁸²

⁷⁸ Cengiz Güleç ve Ertuğrul Köroğlu, *Cinsel İşlev Bozuklukları Psikiyatri Temel Kitabı*, Ankara 2005, s.605-637.

⁷⁹ İbrahim Ethem Özgüven, *Cinsellik ve Cinsel Yaşam*, Nobel Yayınları, Ankara, 2012, s.10.

⁸⁰ Cem İncesu, "Cinsel İşlevin Fizyolojisi", *Cinsel İşlev Bozukluğu Monografı*, 1998, Cilt:1 s.3-11.

⁸¹ Katherine M. Hertlein vd., *Sistemik Seks Terapisi Cinsel Terapi*, Pusula Yayınevi, Ankara, 2014. s.19

⁸² H.E. Özmen, "Cinsel Mitler ve Cinsel İşlev Bozuklukları", *Psikiyatri Dünyası*, İstanbul, 1999, Cilt:2, 49-53, s.51.

5.2. Cinsel Doyum

Evlilik süreci içerisinde eşlerin uyumu evliliği etkileyen önemli faktörlerden biridir. Eşler zaman içerisinde birbirlerini daha yakından tanır ve bir bütün oluşturur. Bu durum ise evliliğin daha sağlıklı bir biçimde devam etmesini sağlar. Evliliğin devam etmesi için sağlam temeller üzerine kurulması gerekir zira bu temel sağlam değil ise ilişki zedelenir ve bitebilir.⁸³

Cinsel doyum kişilerin bireysel olarak cinsellikle ilgili pozitif ve negatif yönde değerlendirmeleri sonucunda ortaya çıkan duygusal reaksiyondur. Evliliğin sürebilmesi için ayrıca eşlerde cinsel tatmin, ilişkiden duyulan memnuniyet ve benlik saygıları gibi etkenlerin de var olması gerekmektedir.⁸⁴

Evli bireylerin cinsel ilişkilerinden aldıkları doyumun azalması sonucunda evlilikten aldıkları doyumda doğru orantılı olarak azalmaktadır. Cinsel doyum kişinin cinsel ilişkiden haz alıp almadığı ve zevk düzeyi olarak tanımlanır. Cinsel doyumunu etkileyen faktörler ise bireyin toplumsal ilişkileri, sosyokültürel ortamı, yaşı, cinsiyeti, daha önceki cinsel deneyimleridir.⁸⁵

Evlilik terapistleri ve bu konuda uzmanlaşmış kişiler evli kişilerin evlilik doyumlarını araştırırken üç niceliği de bakılmalıdır. Bu nicelikler; cinsel doyum, eşlerin eğitim durumları ve kişilerin eş destekleri. Uzmanlar eşlerin evlilik doyumları üzerinde çalışırken evlilik doyumunu yükseltecek yöntemlerden destek almaktadırlar. Kişilerin hissettikleri eş desteği, eğitim düzeyleri ve cinsel arzu gibi etkenler ise uygulanan yöntemler sırasında araştırılabilir.⁸⁶

⁸³ Murat Gülsün, vd., "Psikiyatrik Açından Evlilik ve Cinsellik. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar" **Current Approaches In Psychiatry**, 2009, Cilt:1:,68-79,s.72.

⁸⁴ Ayşe Turan, Evli Bireylerin Cinsel Mit İnançları, Cinsel Bilgi Düzeyleri, İlişkilerindeki Mutluluk Düzeyleri Ve Cinsel Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. 2013, s.5 (**Yüksek Lisans Tezi**).

⁸⁵ Gülfizar Sözeri Varma vd., "Doğal ve Cerrahi Menopozda Depresyon ve Anksiyete Düzeyleri ile Cinsel Doyum Arasındaki İlişki", **Klinik Psikiyatri Dergisi**, 2005, 109- 115, s.110.

⁸⁶ Pınar Çağ ve İbrahim Yıldırım, "Evlilik Doyumunu Yordayan İlişkisel ve Kişisel Değişkenler", **Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi**, 2013, Cilt:4, 13-23, s.14.

5.3. Cinsel işlev bozuklukları

Cinsel işlev bozukluklarının nedenlerinin araştırıldığı çalışmalara göre bireyin çocukluk dönemi, aile ve ev ortamı, partner ile yaşadığı sorunlar, başka bir psikiyatrik rahatsızlığın mevcut olması, cinsellik ile ilgili yanlış bilgiler, tabular, tutucu ve geleneksel yetiştirilme tarzı gibi etmenlerin önemli yere sahip olduğu ortaya çıkmıştır.⁸⁷

Cinsel işlev bozukluklarının başlamasındaki nedene bakılmaksızın bu rahatsızlığın devam etmesini sağlayan faktörlerin devam etmesi sorunun uzun bir süreç olmasına neden olabilmektedir. Evlilik içinde eşlerden birinin ve ya her ikisinin de madde kullanımı, alkol kullanımı, mevcut bedensel ve psikiyatrik rahatsızlıkların olması ve bu durumların devam ediyor olması kesilmedikçe sorunlar daha derine inebilir.⁸⁸Cinsel işlev bozukluklarının nedenleri arasında tıbbi, psikolojik, davranışsal ve ya durumsal etkenlerin etkileşim halinde olması olabilir.⁸⁹

Cinsel istek bozukları iki gruptan oluşur. Birinci küme; cinsel istekte azalma, cinsel imgelerin ve cinsel aktivitelerin azalması veya yok olmasıdır. İkinci küme ise; cinsellikten tikslenme, cinsellik ve cinsel ilişkiden kaçınma davranışıdır.⁹⁰

Cinsel işlev bozuklukları aileyi ilgilendiren durumlardan bir tanesidir. Ülkemizde ve ya dünyada sıklığı fazladır. Eşlerin %50'sinde cinsel işlev bozuklukları mevcuttur.⁹¹

Cinsel işlev bozuklukları ile farklı sınıflandırmalar mevcuttur. Aşağıda DSM-IV- TR' e göre sınıflandırma şu şekildedir.

302.74. Geç boşalma

302.72. Sertleşme bozukluğu

302.72. Kadında orgazm bozukluğu

302.72. Kadında 302.76. Cinsel Organlarda-Pelviste Ağrı/İçerme Bozukluğu

⁸⁷ Ceylan Tuğrul vd., *Cinsel İşlev Bozukluklarının Tedavisinde Bilişsel Davranışçı Terapi Yaklaşımı, Bilişsel davranışçı terapiler*, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara, 1998, s.157-183.

⁸⁸ Hamdullah Aydın, *Cinsellik ve Cinsel İşlev Psikiyatri Temel Kitabı*, Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1998, Bölüm 41, s.605- 615.

⁸⁹ Anita H. Clayton, "Recognition and Assessment of Sexual Dysfunction Associated with Depression". *J. Clin. Psychiatry*, 2001, Cilt:62, s.5-9.

⁹⁰ Ertuğrul Köroğlu, *Psikiyatri El Kitabı*, HYB Yayıncılık, Ankara, 2013, s.154.

⁹¹ Gerald R. Weeks, ve L. Hof, Çeviri Tezel F. *Evlilik Terapisi ve Cinsel Terapiyi Bütünleştirmek Bir Klinik Rehber*, Pusula Yayınevi, Ankara, 2012, s.115.

302.71. Erkeklerde Düşük Cinsel İstek Bozukluğu

302.75. Erken Boşalma Maddenin/İlacın Yol Açtığı Cinsel İstek Bozukluğu

302.79. Tanımlanmış Diğer Bir CİB

302.70. Tanımlanmamış CİB Cinsel İlgil/Uyarılma Bozukluğu ⁹²

5.3.1. Kadınlarda Cinsel İşlev Bozuklukları

Kadınlarda cinsel işlev bozuklukları aşağıda belirtilmektedir;

Cinsel Uyarılma Bozukluğu: Cinsel ilişki sırasında birleşme için gereken yeterli vajinal sıvının sürekli ve yineleyici durumda az olma durumudur. Bu durum eşler arasında hem ilişki anında hem de sonrasında sıkıntıya neden olmaktadır. Cinsel perhiz esnasında üreme aygıtı, cinsel birleşmenin simgesi olan düş sayıklaması anında bir boşalım yapar. ⁹³

Disparoni(Ağrı bozukluğu) : Cinsel ilişkiden önce ve cinsel ilişki esnasında kişide yineleyici genital ağrı olarak adlandırılır. Bu tanıyı koyabilmek için ağrının vajinanın ıslanma yoksunluğuna maruz kalması veya vajinismustan dolayı olması gerekir. Mevcut ağrı cinsel birleşme anında uzayıp azalıyor ve sonrasında yok oluyor ise uyarılma eksikliğinden kaynaklanıyor olduğu ortaya çıkar. ⁹⁴

Vajinismus: Vajinismusta cinsel birleşme mümkün değildir. erkeklerde değil kadınlarda görülen bir rahatsızlıktır. Vajinada bulunan kaslar penetrasyon girişiminde spazmodik tepki verirler. Vajinismus cinsel yönden birleşmeyi olumsuzlaştırır. Yapılan araştırmalar gösteriyor ki vajina ağzını kontrol altında tutan kasların koşullu tepki vermesinden kaynaklanmaktadır. Vajinal girişi kapatan fiziksel problemlerden ve cinsel birleşime karşı kaçınmadan ayırt edilmelidir. Vajinismus teşhisi için öncelikle pelvik muayene gereklidir ve sadece bu tarz bir muayenede teşhis konulabilir. ⁹⁵

⁹² Ertuğrul Köroğlu, *Dsm-IV Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı, Boylam Psikiyatri Birliği*, Ankara, 2014, s.205-217.

⁹³ Sigmund Freud, *Cinsiyet Üzerine*, Siyah Beyaz Kitap, 2016, İstanbul, s.87.

⁹⁴ Soygüt Boyacıoğlu, "Kadın Cinsel İşlev Bozuklukları", *Psikiyatri Dünyası*, 1999, Cilt: 2, s.54-59.

⁹⁵ Helen Singer Kaplan, *Resimli Cinsel Terapi Elkitabı*, Ck Yayınevi, Ankara, 2013, s.130.

Cinsel istek azlığı: Kadınlarda daha sık görülen bir durumdur. Erkek bireyin bu tür bir rahatsızlık ile hastanelere başvurma oranları oldukça azdır. Bu durumun nedeni ise; cinsel istek azlığının uyarılma bozukluğuna neden olmasıdır. Bu nedenle erkek bireyler daha çok erektil yetmezlik problemi ile başvurular. Bu tür başvuruların sıklıklarının azalması cinsellik ile ilgili yanlış tabulardan da kaynaklanır. Erkeklerde “ her zaman her durumda cinselliğe hazır” gibi bir yanlış algı ve yanlış tabuların oluşması neden olarak verilebilir. Bu durum erkek bireylerin yardım alma konusundaki istek ve ilgilerini olumsuz yönde etkilemektedir.⁹⁶

5.3.2. Erkeklerde cinsel işlev bozuklukları

Sertleşme bozukluğu: Cinsel birleşme için gerekli olan sertleşmenin yineleyici olarak devam ettirilememesi veya sağlanamaması anlamına gelir. Psikolojik, organik veya daha kompleks sebeplerden dolayı oluşabilir.⁹⁷

İnhibe erkek orgazmı: Erkeklerde boşalmanın söz konusu olmaması, az olması veya uzun süren uyarılma halinde oluşan boşalma şeklinde görülür. Boşalmanın hiç olmaması durumu organik bir rahatsızlığı gösterebilir. Kişinin kullandığı bir takım ilaçlar da boşalmayı ve süresini geciktirebilir.⁹⁸

Erken boşalma: Az cinsel uyarılma bile olsa kişinin istemsiz bir şekilde boşalma durumu olarak adlandırılır. Bu oran araştırmalar sonucunda %20-30 arasında görülmektedir. Ülkemizde ve diğer toplumlarda çok rastlanan bir cinsel işlev bozukluğudur.⁹⁹ Ülkemizde gerçekleştirilen bir araştırmada katılımcı yaş grubu 17-80 olan 603 kişiye göre görülme sıklığı %36.5'tir. yaş ortalaması 18-28 olan 1141 katılımcı ile yapılan bir başka araştırma da ise görülme sıklığı %25.7'dir.¹⁰⁰

⁹⁶ Mehmet Sungur, “Erkek Cinsel İşlev Bozuklukları”, *Psikiyatri Dünyası*, 1999, Cilt:2, s. 60-64.

⁹⁷ Turan, a.g.e., s.9.

⁹⁸ Sungur, a.g.e., s. 60-64.

⁹⁹ Cem İncesu, “Cinsel İşlev ve Cinsel İşlev Bozuklukları” *Klinik Psikiyatri*, 2004, Cilt:3, s.3- 13.

¹⁰⁰ Ali Atan ve Yılmaz Aslan, “Prematüre ejakülasyon: Yeni Tanım ve Güncel Tedavide Dapoksetinin Yeri”, *Türk Üroloji Dergisi*, 2010, Cilt: 36, 149-154, s.150.

Disparoni: Cinsel birleşme sırasında ağrının mevcut olma durumudur. Birleşme anında, öncesinde veya sonrasında ağrı meydana gelmektedir. Erkeklerde prostat ve peyronie gibi hastalıkların kişide disparoniye sebep olduğu bilinmektedir. ¹⁰¹

¹⁰¹ Sungur, a.g.e., s.60-64.

6. BÖLÜM

YÖNTEM ve TEKNİKLER

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni ve örneklemini, veri toplama araçları ve bu araçlarla ilgili güvenilirlik, gerçeklik çalışmaları ve analizinde kullanılan istatistiksel teknikler hakkında bilgiler verilmektedir.

6.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde yaşayan çeşitli sektörlerde çalışan ve çalışmayan, rastgele seçilen birbirinden bağımsız 300 evli birey oluşturmaktadır. Bu çiftler arasında birbirleriyle evli olan çift bulunmamaktadır.

Çalışma 2016 yılının Ekim ayı ile 2017 yılının Mart ayı arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya alınan birbirinden bağımsız 300 evli bireye araştırmanın amacı anlatılmış ve rızaları alınmıştır. Kendilerine Kişisel Bilgi Formu, Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği, Aldatma Eğilimi Formu ve İlişki Ölçekleri Anketi formu uygulanmıştır.

6.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak; Kişisel Bilgi Formu, Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği, Aldatma Eğilimleri Ölçeği ve İlişki Ölçekleri Anketi kullanılmıştır. Ölçeklerin Türkçe formları Ekler Listesinde ayrıntılı olarak verilmiştir.

6.2.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formunda araştırmaya katılan katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, evlilik biçimleri, çocuk sayıları, evlilik süreleri gibi değişkenlerin özellikleriyle ilgili sorular bulunmaktadır.

Kişisel Bilgi Formu Ek A'da sunulmuştur.

6.2.2. Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği

ACYÖ, 5 maddeden oluşmaktadır. Cinsel işlevlerin ana oluşumlarını ölçmektedir. Bu bileşenler; cinsel istek, uyarılma, vajinal lumbrikasyon/penis

sertleşmesi, orgazma ulaşma kapasitesi ve orgazmdan alınan tatmindir. Her bir cinsel işlev birden altıya kadar puan verilir. Puanlar beş veya otuz puan aralığındadır. Kişilerin aldıkları az puanlar fazla cinsel işlev düzeyini gösterir. Alınan fazla puanlar ise cinsel işlevlerdeki bozukluğu gösterir. Toplam ACYÖ puanının ≥ 19 , tek bir madde puanının ≥ 5 veya üç maddenin puanının ≥ 4 olması cinsel işlev bozukluğu ile ilişkili bulunmuştur.¹⁰²

Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği'nin Türkçe formu Ek B'de sunulmuştur.

6.2.3. Aldatma Eğilimi Ölçeği

Ölçek Polat tarafından oluşturulmuştur. Ölçek 30 maddeden oluşur ve beşli likert tipinde bir ölçektir. Negatif yönde puanlanlar arasında; 4, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 20, 23, 27 ve 28. sorular bulunur. 30 sorunun 18'i pozitif 12'si ise negatiftir. Ters puanlanan sorular; 4, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 20, 23, 27 ve 28'dir. Tamamen katılıyorum cevabı 5, kesinlikle katılmıyorum cevabı ise 1 puan olarak puanlanır. Puanlama sisteminde 30 en düşük puan, 150 ise en yüksek puandır. Ölçekteki maddelerden alınan puanların artması durumunda aldatma eğilimi de bu duruma bağlı olarak artar. Güvenirlik için Cronbach alfa ve iki yarım güvenirliliğine bakılmıştır. Cronbach alfa katsayısı 0.95; iki yarı güvenirlik de 0.95 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar ölçeğin iç tutarlığının yüksek olduğunu göstermiştir. Bu sonuçlar ise bize AEÖ'nin iç tutarlığının yüksek olduğunu göstermektedir.¹⁰³

Aldatma Eğilimi Ölçeği'nin Türkçe formu EK C'de sunulmuştur.

6.2.4. İlişki Ölçeği Anketi

Griffin ve Bartholomew'un 1994'te geliştirdiği İÖA, 30 maddeden oluşur. Farklı maddeler toplanarak dört bağlanma biçimini ölçmek amaçlanmıştır. İÖA, Hazan ve Shaver'in 1987'de bağlanma ölçümündeki paragraflarından, Bartholomew ve Horowitz'in 1991'de İlişki Anketi ve Collins ve Read'in 1990'daki Yetişkin Bağlanma Ölçeği'nde kullanılan maddelerden oluşturulmuş bir ölçektir. İlişki Ölçekleri Anketi, Sümer ve Güngör tarafından 1999'da 18 madde olarak Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini saptamak için faktör analizi uygulanmıştır. Öz değeri 1'in üzerinde olan iki faktör saptanmıştır. Bulgularda birinci faktörün %43, ikinci faktörün ise %33 oranda açıkladığı görülmektedir. İÖA, Amerikan örneklemeyle

¹⁰² Damla Kankaya, Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ve Cinsel Yaşantılar, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2015, s.62 (**Yüksek Lisans Tezi**)

¹⁰³ Polat, a.g.e., s.52-58. (

karşılaştırılmış ve bulguların güvenilir ve geçerli olduğu saptanmıştır. İlişki Ölçekleri Anketi, dört bağlanma stilini ölçmek amacı ile 17 maddeden oluşmaktadır. 5. 7 ve 17. maddeler ters puanlanan maddeler şeklindedir. 3, 7, 8, 10, 17. maddelerin ortalamaları güvenli bağlanma stilini oluşturur. 1, 4, 9 ve 14. maddelerin ortalamaları korkulu bağlanma stilini oluşturur. 6,11 ve 15. maddelerin ortalamaları saplantılı bağlanma stilini oluşturur. 2, 5, 12, 13 ve 16. maddelerin ortalamaları ise kayıtsız bağlanma stilini oluşturur. Dört bağlanma stilini gösteren toplam puanlar, bu bağlanma stillerini ölçmeyi amaçlayan maddelerin toplamından ve bu toplamın her bir ölçekteki madde sayısına bölünmesinden şeklinde elde edilir. Elde edilen sürekli puanlar, katılımcıları bağlanma stilleri içerisinde gruplandırır. Katılımcıları en yüksek ortalamayı hangi bağlanma stili grubundan aldı ise o bağlanma stili grubunda sınıflandırılır.¹⁰⁴

İlişki Ölçeği Anketi'nin Türkçe formu Ek Ç'de sunulmuştur.

6.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada ölçekler İstanbul ili sınırları içerisinde olan gönüllülük esasına dayalı birbirlerinden bağımsız evli bireylere uygulanmıştır. Araştırmada evli bireylere Kişisel Bilgi Formu, Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği, Aldatma Eğilimi Ölçeği ve İlişki Ölçekleri Anketi uygulanmıştır.

6.4. Verilerin İstatiksel Analiz

Verilerin analizleri SPSS Statistics 21 programında yapılmış, örneklemin normal dağılıma uygunluğu kolmogorov-smirnov testi ile ölçülmüş normal dağılıma uygunluk olmadığı için kullanımında herhangi bir şart bulunmayan mann-whitney u, kruskal Wallis testi ve korelasyon analizi uygulanmıştır.

¹⁰⁴ Sümer ve Güngör, a.g.e., 71-109.

YEDİNCİ BÖLÜM

Evli Bireylerde Bağlanma Stillерinin Aldatma Eğilimi ve Cinsel Yaşantılar İle İlişkinin İncelenmesi

Özet İstatistikler;

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Özet İstatistikleri

Demografik Özellikler	N	%				
Cinsiyet						
Kadın	189	63,0				
Erkek	111	37,0				
Yaş			Ortalama Yaş	Minimum Yaş	Maksimum Yaş	Standart Sapma
19-25	28	9,3	32	22	50	5,786
26-32	141	47,0				
33-39	102	34,0				
40-46	25	8,3				
47+	4	1,3				
Eğitim Durumu						
Lise Mezunu	116	38,7				
Üniversite Mezunu	163	54,3				
Master / Doktora	21	7,0				
Evlenme Biçimi						
Flört	225	75,0				
Görücü Usulü	16	5,3				
Görücü+Flört	57	19,0				
Diğer	2	0,7				
Çocuk Sayısı						
Çocuğu Yok	98	32,7				
1 Çocuk Sahibi	97	32,3				
2 Çocuk Sahibi	96	32,0				
3 Çocuk Sahibi	9	3,0				

- Ankete toplam 300 kişi katılım göstermiştir. Bunlardan 189'u Kadın (%63), 111'i (%37) ise Erkek katılımcılardır.
- Ankete katılan 300 kişiden 141'i 26-32 yaş aralığında, 102'si 33-39 yaş aralığında, 28 kişi 19-25 yaş aralığında, 25'i 40-46 yaş aralığındadır. 47 yaş ve üstü ankete katılan 4 kişi vardır.
- Ankete katılan bireylerden 163'ü Üniversite, 116'sı Lise, 21'i İleri Eğitim mezunudur.

- Ankete katılan bireylerin büyük çoğunluğu olan 225 kişi flört ederek evlenmiş, 57'si görücü usulü tanışıp flört ederek, 16'sı sadece görücü usulü biçiminde evlenmiştir. Geri kalan 2 kişi ise bunların dışında bir evlilik sahibidir.
- Ankete katılan bireylerden 98'inin çocuğu yoktur. 97 kişi tek çocuk, 96'sı 2 çocuk sahibi iken geri kalan 9 kişi ise; 3 çocuk sahibidir.
- Ankete katılan bireylerin yaşlarının ortalaması 32'dir. Yaş ortalaması olarak ankete katılanların en küçüğü 22, en yaşlısı 50 yaş ortalamasındadır.

ANALİZLER

Öncelikle hipotez testlerinin uygulanabilmesi için sayısal veriler için geçerli olan Normallik Varsayımı Testi uygulanmalıdır. Normal dağılıma uygunluk var ise normal dağılım testleri uygulanır.

Yapılan Kolmogorov-Smirnov Anova testi sonuçları aşağıdaki gibidir.

Tablo: 2 Normallik Testi Sonucu

Değişken	N	Ortalama	Kolmogorov-Smirnov(z)	Sig.(p)
Cinsel Yaşantı Düzeyi	300	12,5267	1,745	0,005
Aldatma Eğilimi Ölçüsü	300	66,7633	1,254	0,036
Kayıtsız Bağlanma	300	2,7573	1,978	0,001
Saplantılı Bağlanma	300	2,4533	1,812	0,003
Korkulu Bağlanma	300	2,5350	1,889	0,002
Güvenli Bağlanma	300	2,4707	1,789	0,003
Yaş	300			

Ho: Normal dağılıma uygundur.

Ha: Normal dağılıma uygun değildir.

Yapılan test sonucunda tüm kuyruk olasılığı değerleri(p) 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için ho hipotezi reddedilir. Bu durumda normal dağılıma uygunluk sağlanmadığı tespit edilmiştir. Bundan sonraki aşamalarda kullanılan testler herhangi bir şart aranmadan kullanılan testlerdir.

Tablo 3: Bağlanma Stillerinin Cinsiyete Göre Frekans Tablosu

Bağlanma Stilleri	N	%	K	E
Güvenli Bağlanma	101	33,66	55	46
Korkulu Bağlanma	61	20,33	43	18
Kayıtsız Bağlanma	82	27,33	45	37
Saplantılı Bağlanma	56	18,66	46	10

ALT PROBLEMLER

1- Evli Bireylerde Bağlanma Stilleri İle Aldatma Eğilimi Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?

Yapılan Kendall's tau_b Korelasyon Testi sonucunda bulunan tablo sonuçları aşağıdaki gibidir.

Tablo 4: Bağlanma Stilleri İle Aldatma Eğilimi Korelasyon Testi Tablosu (Kendall's tau_b Korelasyon Testi)

Bağlanma Stilleri	Aldatma Eğilimi Ölçüsü		
	Kendall's tau_b Test İstatistiği	Kuyruk olasılığı(p)	N
Güvenli Bağlanma	-0,021	0,614	300
Korkulu Bağlanma	0,049	0,235	300
Saplantılı Bağlanma	-0,027	0,518	300
Kayıtsız Bağlanma	0,200	0,000*	300

Yapılan korelasyon testi sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değerlerinden kayıtsız bağlanma stilinin p değeri 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için ho hipotezi reddedilir. Korelasyon derecesi 0,20 olarak bulunmuştur.

2- Cinsel Yaşantılar İle Aldatma Eğilimi Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?

Ho: Cinsel yaşantılar Düzeyi İle Aldatma Eğilimi Arasında Anlamlı Bir ilişki Yoktur.

Ha: Cinsel yaşantılar İle Aldatma Eğilimi Arasında Anlamlı Bir ilişki Vardır.

Tablo 5: Cinsel Yaşantılar- Aldatma Eğilimi Ölçeği Arasındaki ilişkinin Korelasyon Testi Tablosu

Değişkenler	Aldatma Eğilimi Ölçüsü		
	Kendall's tau_b Test İstatistiği	Kuyruk olasılığı(p)	N
Cinsel Yaşantılar	0,126	0,002*	300

Yapılan korelasyon analizi sonucunda bulunan kuyruk olasılığı(p) değeri 0,05 değerinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilir. Böylece cinsel yaşantılar ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İlişkinin derecesi pozitif yönlü ve düşük derecededir.(0,126)

3- Evli Bireylerin Bağlanma Stilleri İle Cinsel Yaşantılar Arasında Anlamlı Bir İlişki Var mıdır?

H_0 : Bireylerin Bağlanma Stilleri İle Cinsel Yaşantılar Arasında Anlamlı Bir İlişki Yoktur.

H_a : Bireylerin Bağlanma Stilleri İle Cinsel Yaşantılar Arasında Anlamlı Bir İlişki Vardır.

Tablo 6: Bağlanma Stilleri ile Cinsel Yaşantılar arasındaki İlişkinin Korelasyon Analizi Tablosu

Bağlanma Stilleri	Cinsel Yaşantılar		
	Kendall's tau_b Test İstatistiği	Kuyruk olasılığı(p)	N
Güvenli Bağlanma	-0,096	0,023*	300
Korkulu Bağlanma	0,160	0,000*	300
Saplantılı Bağlanma	0,030	0,479	300
Kayıtsız Bağlanma	0,091	0,033*	300

Yapılan korelasyon analizi sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değerlerinden saplantılı bağlanma stili ile cinsel yaşantı düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.(0,479**>0,05)

Diğer bağlanma stillerinin cinsel yaşantı düzeyi ile arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş ancak ilişkilerin dereceleri oldukça düşük olarak belirlenmiş ve aşağıda belirtilmiştir.

Güvenli Bağlanma- Cinsel Yaşantı Düzeyi $r = -0,096$ (Negatif yönlü düşük dereceli ilişki)

Korkulu Bağlanma-Cinsel Yaşantı Düzeyi $r = 0,160$ (Aynı yönlü düşük dereceli ilişki)

Kayıtsız Bağlanma-Cinsel Yaşantı Düzeyi $r = 0,091$ (Aynı yönlü düşük dereceli ilişki)

4- Cinsel Yaşantılar Cinsiyete Göre Farklılık Göstermekte Midir ?

Ho: Cinsiyet ile cinsel yaşantılar arasında anlamlı bir farklılık yoktur. (Değişmemektedir.)

Ha: Cinsiyet ile cinsel yaşantılar arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 7: Cinsiyet ile Cinsel Yaşantılar Arasındaki Değişkenliğin Mann-Whitney U Testi Tablosu

Cinsel Yaşantılar	Cinsiyet	N	Ortalama	% Yüzde	Mann-Whitney U İstatistiği	Kuyruk Olasılığı(p)
	Kadın	189	165,48	63,0		
Erkek	111	124,99	37,0	-3,915	0,000*	

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için ho hipotezi reddedilir.

5- Cinsel Yaşantılar Yaşa Göre Farklılık Göstermekte Midir ?

Ho: Cinsel yaşantılar ile yaş arasında anlamlı bir farklılık yoktur.(Değişmemektedir.)

Ha: Cinsel yaşantılar ile yaş arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 8: Yaş İle Cinsel Yaşantılar Arasındaki Değişkenliğin Kruskal Wallis Testi İle İncelenmesi

Değişkenler	N	Ortalama	Standart Sapma	Minimum	Maksimum	Kruskal Wallis Test İstatistiği	
Cinsel Yaşantılar	300	12,5267	5,17221	5	30	Ki-Kare	15,201
Yaş	300	32,1733	5,78690	22	50		

Yapılan analiz sonucunda bulunan Kruskal Wallis test istatistiğinin kuyruk olasılığı(P=0,004) 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için ho hipotezi reddedilir.

Tablo 9: Post-Hoc Testi Sonucu

	Yaş	Ortalama Fark	Kuyruk Olasılığı(P)
40-46	19-25	4,49286	0,013*
	26-32	3,60709	0,011*

Bağımsız Değişken: Cinsel Yaşantılar

Yukarıdaki tabloda belirtildiği gibi 40-46 yaş arasındaki bireylerin 19-25 ve 26-32 yaş arasındaki bireylere göre cinsel yaşantı düzeyleri farklılık göstermektedir. (P<0,05)

Tablo 10: Yaşa Göre Cinsel Yaşantı Düzeyi Ortalamalarının Frekans Tablosu

Yaş	N	Ortalama
19-25	28	11,1071
26-32	141	11,9929
33-39	102	12,8725
40-46	25	15,6000
Toplam	300	12,5267

6- Cinsel Yaşantılar Çocuk Sayısına Göre Farklılık Göstermekte Midir ?

Ho: Cinsel yaşantılar ile çocuk sayısı arasında anlamlı bir farklılık yoktur. (Değişmemektedir.)

Ha: Cinsel yaşantılar ile çocuk sayısı arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Yapılan Kruskal Wallis Testi Sonuçları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 11: Cinsel Yaşantılar İle Çocuk Sayısı Arasındaki İlişkinin Kruskal Wallis Testi Tablosu

Değişkenler	N	Ortalama	Standart Sapma	Minimum	Maksimum	Kruskal Wallis Test İstatistiği	
Cinsel Yaşantı Düzeyi	300	12,5267	5,17221	5	30	Ki-Kare	21,516
Çocuk Sayısı	300	1	0,87543	0	3	P	0,000

Yapılan analiz sonucunda, kuyruk olasılığı değeri(p) 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için ho hipotezi reddedilir. Bu durumda çocuk sayısı ile cinsel yaşantılar arasında anlamlı bir farka rastlanmıştır.

Tablo 12: Bireylerin Sahip Oldukları Çocuk Sayısına Göre Cinsel Yaşantılar Frekans Tablosu

Çocuk Sayısı	N	Ortalama
0	98	10,8673
1	97	12,8660
2 - 3	105	13,7619
Toplam	300	12,5267

Fark yaratan durumun incelenmesi için post-hoc testi uygulanmıştır. Sonuç olarak; hiç çocuğu olmayanlarla-tek çocuğu olanların(0,031) ve hiç çocuğu olmayanlarla-iki çocuk sahibi olanların(0,001)cinsel yaşantılar farklılık olduğu tespit edilmiştir. 3 çocuk sahibi olan bireylerin cinsel yaşantıları diğerlerine göre ortalama olarak yüksek olduğu için cinsel işlev bozukluk düzeyleri daha yüksektir. En düşük cinsel yaşantı düzeyi ortalamasına hiç çocuğu olmayan bireyler sahiptir. Bu durumda cinsel işlev bozukluğu yaşama ihtimalleri diğer bireylere göre daha düşüktür.

7- Cinsel Yaşantılar Evlilik Süresine Göre Farklılık Göstermekte Midir ?

Ho: Cinsel yaşantılar ile evlilik süresi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.(Değişmemektedir.)

Ha: Cinsel yaşantılar ile evlilik süresi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 13 : Bireylerin Evlilik Süresi İle Cinsel Yaşantılar Arasındaki İlişkinin Kruskal-Wallis Tablosu

Evlilik Süresi	N	Ortalama	Kruskal-Wallis Test İstatistiği		
Cinsel Yaşantı Düzeyi	0-1	19	11,6316	Ki-Kare P	16,251 0,006
	2-5	138	11,4855		
	6-10	106	13,4340		
	11-15	25	14,2000		
	16-21+	12	14,4167		

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri(0,006) 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilir. Bu durumda bireylerin evlilik süreleri ile cinsel yaşantı düzeylerinin birbirinden farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulabilmek için post-hoc testi uygulanmıştır.

8- Cinsel Yaşantılar Eğitim Düzeyine Göre Farklılık Göstermekte Midir ?

H_0 : Cinsel yaşantılar ile eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur. (Değişmemektedir.)

H_a : Cinsel yaşantılar ile eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 14: Cinsel Yaşantılar İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkinin Kruskal-Wallis Testi Tablosu

Değişkenler	N	Ortalama/Medyan	Standart Sapma	Minimum	Maksimum	Kruskal Wallis Test İstatistiği	
Cinsel İşlev Düzeyi	300	12,5267	5,17221	5	30	Ki-Kare P	20,430 0,000
Eğitim Durumu	300	2	0,59798	0	3		

Yapılan Kruskal Wallis analizi sonucunda kuyruk olasılığı değeri($P=0,000$) 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilir. Eğitim düzeyi ile cinsel doyum düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.

Tablo 15: Eğitim Düzeyine Göre Cinsel Yaşantılar (Doyum) Düzeyi Ortalaması Frekans Tablosu

Eğitim Durumu	N	Cinsel İşlev Düzeyi Ortalaması
Lise Mezunu	116	14,1638
Üniversite Mezunu	163	11,7362
İleri Eğitim Mezunu	21	9,6190
Toplam	300	12,5267

9- Cinsel Yaşantılar Evlilik Biçimine Göre Farklılık Göstermekte Midir ?

Ho: Cinsel doyum ile evlilik biçimi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.(Değişmemektedir.)

Ha: Cinsel doyum ile evlilik biçimi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 16: Cinsel Doyum ile Evlilik Biçimi Arasındaki İlişkinin Kruskal-Wallis Testi Tablosu

Evllenme Biçimi		N	Ortalama	Standart Sapma	Kruskal Wallis Test İstatistiği	
Cinsel Doyum	Flört	225	1,1556	0,36324	Ki-Kare	19,417
	Görücü Usülü	16	1,5000	0,51640		
	Görücü+Flört	57	1,3509	0,48149	P	0,000

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı(0,000) 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için sonuç olarak cinsel doyumun evlilik biçimine göre değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Değişkenliği yaratan grubun incelenmesi için post-hoc testi uygulanmıştır. Test sonucunda; flört şeklinde evlenenlerin görücü usulü ve görücü+flört şeklinde evlenenlere göre cinsel doyumlarının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 17: Evlenme Biçimine Göre Cinsel Doyum Frekans Tablosu

		Cinsel doyum		Toplam
		Cinsel doyumunu yüksek	Cinsel doyumunu düşük	
Evllenme Biçiminiz?	Flört	190	35	225
	Görücü usulü	8	8	16
	Görücü+Flört	37	20	57
Toplam		237	63	300

10- Aldatma Eğilimi Cinsiyete Göre Farklılık Göstermekte Midir ?

Ho: Cinsiyet ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.(Değişmemektedir.)

Ha: Cinsiyet ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 18: Cinsiyet ile Aldatma Eğilimi Ölçeği Arasındaki İlişkinin Mann-Whitney U Tablosu

Cinsiyet		N	Ortalama Farkı	Mann-Whitney U Test İstatistiği	
Aldatma Eğilimi Ölçeği	Kadın	189	144,47	Z	-1,571
	Erkek	111	160,77	P	0,116

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri(0,116) 0,05 anlam düzeyinden büyük olduğu için H_0 hipotezi reddedilemez. Bu durumda cinsiyet ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

11-Aldatma Eğilimi İle Yaş Göre Farklılık Göstermekte Midir ?

H_0 : Bireylerin yaşı ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir farklılık yoktur. (Değişmemektedir.)

H_a : Bireylerin yaşı ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 19: Yaş ile Aldatma Eğilimi Ölçeği Arasındaki İlişkinin Kruskal-Wallis Tablosu

Yaş	N	Ortalama Farkı	Kruskal Wallis Test İstatistiği		
Aldatma Eğilimi Ölçeği	19-25	28	110,16	Ki-Kare	6,939
	26-32	141	152,44		
	33-39	102	156,81		
	40-46	25	159,44	P	0,139

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri(0,139) 0,05 anlam düzeyinden büyük olduğu için H_0 hipotezi reddedilemez. Bu durumda aldatma eğilimi ile yaş arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

12- Çocuk Sayısı Aldatma Eğilimine Göre Farklılık Göstermekte Midir ?

H_0 : Aldatma eğilimi ile bireylerin sahip oldukları çocuk sayısı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.(Değişmemektedir.)

H_a : Aldatma eğilimi ile bireylerin sahip oldukları çocuk sayısı arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 20: Sahip Olunan Çocuk Sayısı İle Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişkinin Kruskal Wallis Tablosu

Çocuk Sayısı	N	Ortalama Farkı	Kruskal-Wallis Test İstatistiği		
Aldatma Eğilimi Ölçeği	0	98	138,95	Ki-Kare	6,320
	1	97	143,83		
	2	96	167,36	P	0,097

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri(0,097) 0,05 anlam düzeyinden büyük olduğu için H_0 hipotezi reddedilemez.

13- Aldatma Eğilimi Evlilik Süresine Göre Değişmekte Midir?

H_0 : Bireylerin evlilik süresi ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.(Değişmemektedir)

H_a : Bireylerin evlilik süresi ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 21: Bireylerin Evlilik Süresi İle Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişkinin Kruskal Wallis Tablosu

Evlilik Süresi	N	Ortalama	Kruskal-Wallis Test İstatistiği		
Aldatma Eğilimi Ölçeği	0-1	19	68,32	Ki-Kare	2,135
	2-5	138	67,09		
	6-10	106	67,94		
	11-15	25	63,12	P	0,663
	16-21+	12	57,67		

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri(0,663) 0,05 anlam düzeyinden büyük olduğu için H_0 hipotezi reddedilemez.

14- Aldatma Eğilimi Eğitime Göre Farklılık Göstermekte Midir ?

H_0 : Bireylerin eğitim seviyeleri ile aldatma eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur. (Değişmemektedir.)

H_a : Bireylerin eğitim seviyeleri ile aldatma eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 22: Bireylerin Eğitim Durumu İle Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişkinin Kruskal Wallis Tablosu

Eğitim Durumu		N	Ortalama Farkı	Kruskal-Wallis Test İstatistiği	
Aldatma Eğilimi Ölçeği	Lise Mezunu	116	156,46	Ki-Kare	4,380
	Üniversite Mezunu	163	151,03		
	İleri Eğitim Mezunu	21	113,48	P	0,112

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri(0,112) 0,05 anlam düzeyinden büyük olduğu için H_0 hipotezi reddedilemez.

15- Aldatma Eğilimi Evlilik Biçimine Göre Farklılık Göstermekte Midir ?

H_0 : Bireylerin evlilik biçimleri ile aldatma eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.(Değişmemektedir.)

H_a : Bireylerin evlilik biçimleri ile aldatma eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 23: Aldatma Eğilimi İle Bireylerin Evlilik Biçimi Arasındaki Değişkenliğin Kruskal Wallis Tablosu

Evllenme Biçimi		N	Ortalama	Standart Sapma	Kruskal Wallis Test İstatistiği	
Aldatma Eğilimi Ölçeği	Flört	225	65,3156	23,46641	Ki-Kare	3,772
	Görücü Usulü	16	64,4375	30,19265		
	Görücü+Flört	57	72,5965	29,80464	P	0,287

Yapılan analiz sonucunda; bulunan kuyruk olasılığı değeri (0,287) 0,05 anlam düzeyinden büyük olduğu için H_0 hipotezi reddedilemez.

16- Bağlanma Stillerine Göre Cinsel Yaşantılar ve Aldatma Eğilimi Farklılık Göstermekte Midir ?

Tablo 24: Bağlanma Stillerinin Cinsel Yaşantılara Göre Farklılığının Mann Whitney U Testi Tablosu

	Bağlanma Stilleri	Z	P
Cinsel Yaşantılar	Güvenli Bağlanma	-1,165	0,244
	Korkulu Bağlanma	-1,804	0,071
	Saplantılı Bağlanma	-0,484	0,629
	Kayıtsız Bağlanma	-1,055	0,291

Ho: Bağlanma stilleri ile cinsel yaşantılar arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Ha: Bağlanma stilleri ile cinsel yaşantılar arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Yapılan mann whitney u testi sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değerleri 0,05 anlam düzeyinden büyük olduğu için ho hipotezi reddedilemez.

Tablo 25: Aldatma Eğiliminin Bağlanma Stillerine Göre Farklılığının Kruskal Wallis Testi Tablosu

	Bağlanma Stilleri	F	P
Aldatma Eğilimi	Güvenli Bağlanma	1,239	0,108
	Korkulu Bağlanma	1,259	0,092
	Saplantılı Bağlanma	1,065	0,353
	Kayıtsız Bağlanma	1,449	0,086

Ho: Bağlanma stillerine göre aldatma eğilimi farklılık göstermemektedir.

Ha: Bağlanma stillerine göre aldatma eğilimi farklılık göstermektedir.

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda bulunan olasılık değerleri 0,05 anlam düzeyinden büyük olduğu için ho hipotezi reddedilemez.

17-Cinsiyete Göre Bağlanma Stilleri Cinsel Yaşantılar ve Aldatma Eğilimi Farklılık Göstermekte Midir ?

Tablo 26 : Bağlanma Stillerinin, Cinsel Yaşantıları, Aldatma Eğilimlerinin Cinsiyete Göre Farklılığının Mann-Whitney Testi Tablosu

	Değişkenler	Z	P
Cinsiyet	Güvenli Bağlanma	-2,025	0,043*
	Korkulu Bağlanma	-3,799	0,000*
	Saplantılı Bağlanma	-1,768	0,077
	Kayıtsız Bağlanma	-0,265	0,791
	Cinsel Yaşantılar	-3,915	0,000*
	Aldatma Eğilimi	-1,571	0,116

Ho: Bağlanma stilleri cinsiyete göre farklılık göstermemektedir.

Ha: Bağlanma stilleri cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

Yapılan mann-whitney u testi sonucunda bağlanma stillerinden güvenli ve korkulu bağlanma stillerinin diğer bağlanma stillerine göre cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır. ($p < 0,05$)

Ho: Cinsel yaşantılar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir.

Ha: Cinsel yaşantılar cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

Yapılan bağımsız örneklem testi sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri 0,05 anlam değerinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilir.

Ho: Aldatma eğilimi cinsiyete göre farklılık göstermemektedir.

Ha: Aldatma eğilimi cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri(0,116) 0,05 anlam düzeyinden büyük olduğu için H_0 hipotezi reddedilemez.

Tablo 27: Cinsel Yaşantıların Cinsiyete Göre Ortalama Tablosu

Cinsel Yaşantılar	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma
	Kadın	189	13,4074	5,263
	Erkek	111	11,0270	4,666

Cinsel yaşantıların cinsiyete göre farklılık gösterdiği bilindiği için yukarıdaki tabloda ortalama değerler belirtilmiştir.

HİPOTEZLER

1- Cinsel doyum düzeyi düşük olan bireylerin cinsel doyumunu yüksek olan bireylere göre aldatma eğilimlerinin daha yüksek olacağı varsayılmaktadır.

Ho: Cinsel doyum düzeyi düşük olan bireylerin, cinsel doyumunu yüksek olan bireylere (gelişmiş cinsel işlev) göre, aldatma eğilimi ölçüleri arasında herhangi bir farklılık yoktur.

Ha: Cinsel doyum düzeyi düşük olan bireylerin, cinsel doyumunu yüksek olan bireylere (gelişmiş cinsel işlev) göre, aldatma eğilimi ölçüleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 28: Cinsel Doyum Düzeyi İle Aldatma Eğilimi Değişkenliğinin Mann-Whitney U Testi Tablosu

Cinsel Doyum		N	Ortalama	Mann-Whitney U Test İstatistiği	
Aldatma Eğilimi Ölçeği	Cinsel Doyumu Yüksek	237	64,8059	Z	-2,282
	Cinsel Doyumu Düşük	63	74,1270	P	0,023

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri (0,023) 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilir.

2- Bağlanma stillerine göre güvenli bağlanan bireylerin evlilik uyumlarının korkulu ve saplantılı bağlanan kişilere göre daha yüksek olacağı varsayılmaktadır.

Ho: Bağlanma stilleri ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir farklılık yoktur. (Değişmemektedir.)

Ha: Bağlanma stilleri ile evlilik uyumu arasında anlamlı farklılık vardır.

Tablo 29: Bağlanma Stilleri İle Evlilik Uyumu Değişkenliğinin Kruskal-Wallis Testi Tablosu

Evlilik Uyumu		N	Ortalama	Kruskal-Wallis Test İstatistiği	
Güvenli Bağlanma	Evlilik Uyumu Var	237	2,4869	Ki-Kare	1,357
	Evlilik Uyumu Yok	63	2,4095	P	0,244
Korkulu Bağlanma	Evlilik Uyumu Var	237	2,5053	Ki-Kare	3,256
	Evlilik Uyumu Yok	63	2,6468	P	0,071
Saplantılı Bağlanma	Evlilik Uyumu Var	237	2,4459	Ki-Kare	0,234
	Evlilik Uyumu Yok	63	2,4533	P	0,629

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değerleri, 0,05 anlam düzeyinden büyük olduğu için H_0 hipotezi reddedilemez.

3- Cinsel işlev bozukluğu yaşıayan bireylerin aldatma eğilimlerinin cinsel işlev bozukluğu yaşamayan bireylere göre daha yüksek olduğu varsayılmaktadır.

H_0 : Cinsel işlev durumu ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir farklılık yoktur. (Değişmemektedir.)

H_a : Cinsel işlev durumu ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 30: Cinsel İşlev Durumu İle Aldatma Eğilimi Değişkenliğinin Mann-Whitney U Testi Tablosu

Cinsel İşlev Durumu		N	Ortalama	Mann-Whitney U Test İstatistiği	
Aldatma Eğilimi Ölçeği	Gelişmiş Cinsel İşlev(5-19)	237	64,8059	Z	-2,282
	Cinsel İşlev Bozukluğu(20-30)	63	74,1270	P	0,023

Bulunan kuyruk olasılığı değeri (0,023) 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilir.

4- Eşlerden birinin cinsel işlev bozukluğu yaşadığı durumlarda evliliklerindeki uyumun bu ölçüde olumsuz etkilenebileceği varsayılmaktadır.

Ho: Cinsel işlev durumu ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir farklılık yoktur.(Değişmemektedir.)

Ha: Cinsel işlev durumu ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 31: Cinsel İşlev Durumu İle Evlilik Uyumu Değişkenliğinin Mann Whitney U Tablosu

Cinsel İşlev Durumu		N	Ortalama Farkı	Mann-Whitney U Test İstatistiği	
Evlilik Uyumu	Gelişmiş Cinsel İşlev(5-19)	237	269,00	Z	-17,292
	Cinsel İşlev Bozukluğu(20-30)	63	119,00	P	0,000

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri(0,000) 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için H_0 hipotezi reddedilir. Bu durumda cinsel işlev durumu ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir farklılık vardır.

5- Saplantılı ve kayıtsız bağlanan bireylerin eşlerini aldatma eğilimlerinin güvenli bağlanan bireylere göre daha yüksek olduğu varsayılmaktadır.

Ho: Bağlanma stilleri ile aldatma eğilimi ölçeği arasında anlamlı bir farklılık yoktur.(Değişmemektedir.)

Ha: Bağlanma stilleri ile aldatma eğilimi ölçeği arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 32: Bağlanma Stilleri İle Aldatma Eğilimi Arasındaki Değişkenliğin Kruskal-Wallis Tablosu

Aldatma Eğilimi Ölçeği	N	Kruskal-Wallis Test İstatistiği	
Güvenli Bağlanma	237	Ki-Kare	95,466
	63	P	0,300
Korkulu Bağlanma	237	Ki-Kare	101,942
	63	P	0,165
Saplantılı Bağlanma	237	Ki-Kare	90,718
	63	P	0,429

Yapılan analiz sonucunda bulunan tüm kuyruk olasılığı değerleri 0,05 anlam düzeyinden büyük olduğu için H_0 hipotezi reddedilemez.

6- Evlilik Uyumu Ve Cinsel Doyum Arasında Pozitif Bir İlişki Olduğu Varsayılmaktadır.

Ho: Evlilik Uyumu İle Cinsel Doyum Arasında İlişki Yoktur.

Ha: Evlilik Uyumu İle Cinsel Doyum Arasında İlişki Vardır.

Tablo 33: Cinsel Doyum İle Evlilik Uyumu Korelasyon ve İlişki Analizi Tablosu

Değişkenler		Pearson-Ki Kare Test İstatistiği	r
Evlilik Uyumu	Cinsel Doyum	Ki-Kare	30,000
		P	0,000

Yapılan analiz sonucunda bulunan kuyruk olasılığı değeri(0,000) 0,05 anlam düzeyinden küçük olduğu için ho hipotezi reddedilir. İlişkinin derecesi pozitif yönlü ve %70 düzeyindedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırma evli bireylerin bağlanma stillerinin aldatma ve cinsel yaşantılar ile ilişkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Bağlanma stillerinin aldatma ve cinsel yaşantılar ile ilişkisinin olup olmadığı araştırılmıştır. Bazı demografik değişkenlere (cinsiyet, yaş, çocuk sayısı, evlilik süresi, eğitim düzeyi, evlilik biçimine) göre bağlanma stilleri, aldatma eğilimleri ve cinsel yaşantılar arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada dört ölçekten yararlanılmıştır. Evli bireylerin demografik bilgilerine ulaşmak için "Kişisel Bilgi Formu", evli bireylerin cinsel yaşantılarını saptamak için "Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği (ACYÖ), evli bireylerin aldatma eğilimlerini saptamak için "Aldatma Eğilimleri Ölçeği (AEÖ)" ve evli bireylerin bağlanma stillerini saptamak için "İlişki Ölçekleri Anketi" (İÖA) kullanılmıştır. Bu araştırma İstanbul İli içinde rastgele seçilen, birbirinden bağımsız 300 evli birey ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler SPSS Statistics 21 programı kullanılarak analizler yapılmış ve bu analizler yorumlanmıştır.

Evli bireylerin bağlanma stilleri ile aldatma eğilimi arasındaki ilişki incelendiğinde güvenli bağlanma, korkulu bağlanma ve saplantılı bağlanma stilleri ile aldatma eğilimi arasında ilişki yokken kayıtsız bağlanma stili ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Kayıtsız bağlanma ile aldatma eğilimi ölçüsü arasında pozitif yönlü düşük kuvvetli ilişki gözlemlenmiştir.

Bağlanma stillerine göre aldatma eğilimleri incelendiğinde güvensiz bağlanan bireylerin aldatma eğilimlerinin güvenli bağlanan bireylerden farklı olmadığı ortaya konmuştur. Bağlanma stilleri ile aldatma eğilimi kavramlarının birbirleriyle doğrudan ilişkili olmadığı düşünülmektedir. Yani bu durumda ilişkiden tatmin ve güven derecelerinin yüksek olmasının aldatma davranışına bir etkisi olmadığı düşünülebilir. Kişilerin aldatma eğilimlerinin nedenlerinin başka sebeplerden de oluşabileceği (kişilerin sosyoekonomik durumları, patolojileri, kişilik örüntüleri, yaşadıkları stresör faktörlerin etkisi vb.) tek sebep olarak güvenli bağlanmanın aldatmayı etkilemeyeceği düşünülmektedir.

Yılmaz'ın yaptığı araştırma sonucunda güvenli bağlanan kişilerin aldatma eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ayrıca güvensiz bağlanan kişilerin de aldatma eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.¹⁰⁵

¹⁰⁵ Yılmaz, a.g.e., s.62

Cinsel yaşantılar ile aldatma eğilimi arasındaki ilişki incelendiğinde cinsel yaşantılar ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İlişkinin derecesi pozitif yönlü ve düşük derecededir (0,126). Bu durumda cinsel yaşantılarında sorun yaşayan bireylerin aldatma eğilimlerinin daha yüksek olacağı düşünülebilir.

Cinsellik kavramı kişilerin evlilik yaşantılarında önemli gereksinimlerden biri olduğu düşünüldüğünde bu bulguların sebebinin bireylerin evlilik yaşantılarından ve cinsel paylaşımlarından yeteri kadar tatmin olmamaları ve bu durumun çiftler arasında sorunlara sebebiyet verebileceği düşünülmektedir. Ayrıca eşlerin cinsel ilişkilerinde yaşadığı tatminsizliğin de aldatmaya sebep olabileceği düşünülebilir.

Kankaya'nın yaptığı bir araştırmada aldatma eğiliminin cinsel doyumla olan ilişkisi incelendiğinde çıkan sonuç negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir sonuçtur. Ayrıca aldatma eğilimi ile evlilik doyumu arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ve cinsel doyum ile evlilik doyumu arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.¹⁰⁶

Evli bireylerin bağlanma stilleri ile cinsel yaşantıları arasındaki ilişki incelendiğinde saplantılı bağlanma stili ile cinsel işlev düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (0,479**>0,05). Diğer bağlanma stillerinin (güvenli-korkulu-kayıtsız bağlanma stillerinin) cinsel işlev düzeyi ile arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş ancak ilişkilerin dereceleri oldukça düşük olarak belirlenmiştir.

Güvenli bağlanma ile cinsel yaşantı düzeyi puanları arasında negatif yönlü düşük dereceli ilişki bulunmuşken korkulu bağlanma ile cinsel yaşantı düzeyi puanları arasında aynı yönlü düşük dereceli bir ilişki bulunmuştur. Kayıtsız bağlanma ve cinsel yaşantı düzeyi puanları arasındaki ilişki ise aynı yönlü ve düşük derecelidir. Bunun sonucunda güvenli bağlanan bireylerin daha az cinsel işlev bozukluğu yaşayacağı, kayıtsız bağlanan ve korkulu bağlanan kişilerin ise daha fazla cinsel işlev bozukluğu yaşayacağı düşünülmektedir. Korkulu bağlanan bireyler ikili ilişkilerinde kendilerini ve partnerlerini olumsuz özellikleriyle değerlendirme eğilimindedirler. Kimseye ne duygusal ne de fiziksel ihtiyaç duymadıklarını düşünürler bu sebeple başkalarının kendilerine bağlanması onlar için bir risktir. Başkalarının da kendilerine bağlanmalarına izin vermezler. Genellikle tek gecelik

¹⁰⁶ Kankaya, a.g.e., s.90.

ilişkiler tercih ederler çünkü bu onları tehdit etmeyen bir ilişki biçimidir. Beklenti, bağlanma, duygu yoktur sadece kaçınma vardır.

Kaygılı bağlanma stiline sahip bireylerde ise en temel sorunu güvendir. Çünkü güvenlik duygusu onlara en yakın olması gereken ebeveynleri tarafından verilmemiş, ihtiyaçları giderilmemiştir.

Crowley'in 2006'da yaptığı bir araştırmaya göre güvensiz bağlanma stiline sahip kişilerin ilişkilerinden ve evliliklerinden aldıkları tatminin ve bu eşlerin evlilik uyumlarının güvenli bağlanan kişilere göre daha az olması kişilerin evlilik dışı ilişkilere yönelmelerine sebep olabilmektedir.¹⁰⁷

Cinsel yaşantıların cinsiyete göre değişip değişmediği incelendiğinde cinsel yaşantı düzeyinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ortalama değerlere göre kadınların cinsel işlev düzeyi puanları erkeklere göre daha yüksektir. Sonuç olarak; kadınların cinsel yaşantı düzeyi puanları daha yüksek olduğu için erkeklere göre daha fazla cinsel işlev bozukluğu yaşadığı söylenebilir. Kadınlar anne olduktan sonra eşlerini ihmal etmiş olabilir, ihmal edilmenin de aldatmayı tetikleyebileceği düşünülmektedir.

Kankaya'nın yaptığı araştırmada katılımcıların cinsiyetlerine göre cinsel yaşantıların değişip değişmediği incelenmiştir. Ölçekten fazla puan almış kişilerin cinsel işlev düzeylerinde belirgin bir düşüş saptanmıştır. Ayrıca erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla cinsel ilişkiden daha fazla doyum aldıkları söylenebilir.¹⁰⁸

Zhang ve Yip tarafından oluşturulan araştırmada erkek katılımcıların cinsel doyumlarının kadın katılımcıların cinsel doyumlarından fazla olduğu saptanmıştır.¹⁰⁹

Cinsel yaşantıların yaşa göre değişip değişmediği incelendiğinde cinsel yaşantılar ile yaş arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. 40-46 yaş arasındaki bireylerin 19-25 ve 26-32 yaş arasındaki bireylere göre cinsel işlev düzeyi puanları farklılık göstermektedir. (P<0,05). 40-46 yaş grubundaki bireylerin cinsel yaşantı

¹⁰⁷ Didar Kantarcı, Evli Bireylerin Bağlanma Stiline Göre Aldatma Eğilimleri ve Çatışma Yönetim Biçimlerinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2009, s.66 (**Yüksek Lisans Tezi**)

¹⁰⁸ Kankaya, a.g.e., s.90.

¹⁰⁹ Ayşe Yıldız, Anne Baba Tutumları İle Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2013, s.34 (**Yüksek Lisans Tezi**)

düzyer puan ortalamaları diğer yaş gruplarına göre daha yüksektir. Bunun sonucunda 40-46 yaş grubundaki bireylerin diğerlerine göre cinsel işlev bozukluğu yaşama olasılıkları daha yüksektir. Sebebinin ise bireylerin yaşları ilerledikęe cinsel sağlık problemlerinin artması şeklinde düşünölmektedir.

Cinsel yaşantıların ocuk sayısına göre değişip değişmediği incelendiğinde cinsel yaşantılar ile bireylerin ocuk sayıları arasında anlamlı bir fark görölmektedir. Sonuç olarak; hiç çocuğu olmayanlarla tek çocuğu olanların (0,031) ve hiç çocuğu olmayanlarla iki ocuk sahibi olanların (0,001) cinsel yaşantı puanları arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. 3 ocuk sahibi olan bireylerin cinsel yaşantı puanları diğerlerine göre ortalama olarak yüksek olduğu için cinsel işlev bozukluk düzeyleri daha yüksektir. En düşük cinsel yaşantı düzeyi puan ortalamasına hiç çocuğu olmayan bireyler sahiptir. Bu durumda cinsel işlev bozukluğu yaşama ihtimalleri diğer bireylere göre daha düşöktür. Bu durumun nedeninin çocukları olan çiftlerin anne baba rollerinin devreye girmesi, çocukların sorunlarıyla ilgili durumun yoruculuğu ile birlikte cinsel yaşantılardan uzaklaştıkları ve ilişkilerinde monotonluğun devreye girdiği söylenebilir.

Cinsel yaşantıların evlilik süresine göre değişip değişmediği incelendiğinde bireylerin evlilik süreleri ile cinsel yaşantı düzeyleri puanlarının birbirinden farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2-5 Yıl arası evli olanlar ile 6-10 Yıl arası evli olanların cinsel yaşantı puan düzeylerinin birbirlerinden farklı olduğu sonucuna varılmıştır. (P=0,038). 21 yıl ve üzeri evli olan bireylerin cinsel yaşantı düzeyleri puanları diğer gruptaki bireylere göre daha yüksektir. Bu doğrultuda cinsel işlev bozukluğu yaşama riskleri daha yüksektir. 21 yıl ve üzeri evli olan bireylerin evliliklerinde tutkusuzluk ve monotonluğun artması hem psikolojik hem de fiziksel belirtilere yol açabileceğinden eşlerin cinsel yaşantıları bu ölçüde olumsuz etkilenebilir.

Cinsel yaşantıların eğitim düzeyine göre değişip değişmediği incelendiğinde eğitim düzeyi ile cinsel doyum düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Lise mezunu olan bireylerin cinsel doyum düzey puan ortalaması diğer eğitim düzeylerine göre daha yüksektir. Bu durumda lise mezunu olanların cinsel işlev bozukluğu yaşama olasılığı diğer eğitim düzeylerine göre daha yüksektir. Cinsel işlev bozukluğu yaşama olasılığı en düşük olan grup ise ileri eğitim mezunu (master/doktora) olarak belirlenmiştir. Bu durumun nedeninin cinsel konularda bilgilerin eksik olması eşlerin birbirlerini ve kendilerini tanıyabilmelerini büyük ölçüde kısıtlayabileceği düşünölmektedir.

Kankaya'a evli bireylerin eğitim durumları ile cinsel yaşantıları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bulgular bize her iki kavramında birbirleri ile ilişkili olmadığını göstermektedir.¹¹⁰

Yılmaz ve arkadaşlarının 2010'da kadınlarla yaptıkları bir çalışmada cinsel işlev bozukluklarının kişilerin eğitim durumlarına göre değişip değişmediği incelenmiştir. Çıkan sonuçlarda kişilerin eğitim durumları ile cinsel yaşantıları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir .¹¹¹

Cinsel doyumun evlilik biçimine göre değişip değişmediği incelendiğinde cinsel doyumun evlilik biçimine göre değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Flört şeklinde evlenenlerin görücü usulü ve görücü usulü +flört şeklinde evlenenlere göre cinsel doyumlarının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Flört şeklinde evlenen bireylerin cinsel doyum puanları diğer evlilik biçimlerine göre daha yüksektir. Flört şeklinde evlenen bireylerin birbirlerini daha iyi tanıdıkları, isteklerini ve beklentilerini birbirlerine daha iyi ifade ettikleri düşünülürse cinsel doyumlarının da bu ölçüde daha yüksek olabileceği düşünülmektedir.

Macit'in yaptığı bir araştırmada görücü usulü ile evlenmiş kadınların evlilik uyum düzeyleri incelendiğinde görücü usulü şeklinde evlenmiş olan kadınların evliliklerinin uyumlu olmadığı saptanmıştır. Araştırmada flört ederek evlenen kadınların evlilik uyum düzeyleri incelendiğinde flört ederek evlenen kadınların evliliklerinin uyumlu olduğu saptanmıştır.¹¹²

Demiray'ın 2006'da yaptığı bir araştırmaya göre ise evlenme şekillerinin çiftlerin evlilik uyumuna bir etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.¹¹³

Aldatma eğiliminin cinsiyete göre değişip değişmediği incelendiğinde aldatma eğilimi ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Sonuç olarak aldatma eğilimi ölçeği üzerinde cinsiyet değişkeninin herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

¹¹⁰ Kankaya, a.g.e., s.90.

¹¹¹ Ayşen Yılmaz, "Eşler Arasındaki Uyum: Kuramsal Yaklaşımlar ve Görgül Çalışmalar", **Aile ve Toplum Dergisi**, 2001, Cilt: 4: 49-58, s.50.

¹¹² Mervegül Macit, 20-45 Yaş Arası Görücü Usulü ve Flört Ederek Evlenen Kadınların Evlilik Uyumları İle Cinsel Doyumlarının İncelenmesi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2016, s.59 (**Yüksek Lisans Tezi**)

¹¹³ Özlem Demiray, Evlilikte Uyumun Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, Diyarbakır, 2006, s.50. (**Yüksek Lisans Tezi**)

Yapılmış bir başka araştırmada aldatmanın cinsel tatminsizlikten dolayı olduğu, erkeklerin eşleri ile yaşadıkları cinsel tecrübelerindeki tatminsizlikten dolayı eşlerini aldattığı saptanmıştır. ¹¹⁴

Kantarıcı'nın 2009'da 200 katılımcı ile yaptığı araştırmaya göre ise; erkek bireylerin kadın bireylere göre daha yüksek aldatma eğilimine sahip oldukları saptanmıştır. ¹¹⁵

Özcan'ın yaptığı bir diğer çalışmada ise erkeklerin kadınlara göre aldatma eğilimleri yüksek bulunmuştur. ¹¹⁶

Anar'ın 2011 yılında yaptığı çalışmada cinsiyet ile evlilik doyumu arasında anlamlı fark bulunamamıştır. ¹¹⁷

Aldatma eğiliminin yaşa göre değişip değişmediğı incelendiğinde aldatma eğilimi yaşa göre farklılık göstermemektedir. Sonuç olarak; kişilerin aldatma eğilimleri ile kişilerin yaş farklılıklarının birbirlerinden bağımsız iki kavram olabileceğı düşünölmektedir. Bu araştırmaya göre yaşın aldatma eğilimi üzerinde herhangi bir etkisi olduğunu söylemek mümkün değildir. Örnekleme grubunun genişletilmesiyle yapılacak olan yeni araştırmalar ile birlikte yaş kriterinin kişilerin aldatma eğilimlerini yordayıp yordamadığı konusunda daha net bilgilere ulaşılabileceğı düşünölmektedir.

Kubat'ın yaptığı araştırmanın sonucuna göre ise; yaş ile aldatma eğilimi arasındaki ilişkiye bakıldıığında ise ikisi arasında herhangi bir ilişkiye rastlanılmamıştır. Araştırmaya göre yaşın aldatma eğilimi üzerinde herhangi bir etkisi olduğu söylenememektedir. ¹¹⁸

Aldatma eğiliminin çocuk sayısına göre değişip değişmediğı incelendiğinde sahip olunan çocuk sayısı ile aldatma eğilimi ölçeğı arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Bireylerin aldatma eğilimi ölçeğı üzerinde sahip oldukları çocuk sayısının herhangi bir etkisi yoktur.

¹¹⁴ Damla Elif Kubat, Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ve Evlilik Doyumu İlişkisinin İncelenmesi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2012 s.62 (**Yüksek Lisans Tezi**)

¹¹⁵ Kantaracı, a.g.e., s.68.

¹¹⁶ Özcan, a.g.e., s.70.

¹¹⁷ Burçin Anar, Evli Ve Çalışan Yetişkinlerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini İle Evlilik Doyumu Ve İş Doyumu İlişkisinin İncelenmesi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2011, s. 69. (**Yüksek Lisans Tezi**)

¹¹⁸ Kubat, a.g.e., s.60.

Yapılan bir başka araştırmaya göre, ocuk sayısı değişkeninin eşlerin aldatma eğilimleri ve cinsel doyumları ölçekleri için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa yol amadığı görülmektedir.¹¹⁹

Aldatma eğilimin evlilik süresine göre değişip değişmediği incelendiğinde bireylerin evlilik süreleri ile aldatma eğilimi arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Bireylerin evlilik sürelerinin aldatma eğilimi üzerinde herhangi bir etkisi yoktur.

zcan'ın 2014'te yaptığı bir araştırmada evlilik doyumunu, aldatma eğilimi ve cinsel doyum ölçekleri için katılımcı algılarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa yol amadığı görülmüştür.¹²⁰

Aldatma eğilimin eğitime göre değişip değişmediği incelendiğinde aldatma eğilimi üzerinde eğitim durumunun herhangi bir etkisi yoktur. Bireylerin eğitim durumları ile aldatma eğilimi arasında herhangi bir farklılık yoktur.

Greeley 'in 1994'te yaptığı bir çalışmada ise; aldatma eğiliminin kişilerin eğitim durumu ile arasında anlamlı bir bağlantı bulunmadığı tespit edilmiştir.¹²¹

Yapılan bir başka araştırma sonucuna göre; kişilerin aldatma davranışlarının eğitim durumu ile ilişkisi incelenmiştir. ıkan bulgulara göre aldatma davranışı ile kişilerin eğitim durumları arasında belirgin bir bağlantı bulunmadığı görülmektedir.¹²²

Aldatma eğilimin evlilik biçimine göre değişip değişmediği incelendiğinde bireylerin evlilik biçimleri ile aldatma eğilimi arasında herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır. Tüm evlilik biçimleri için aldatma eğilimi leği aynı sonucu vermiştir. Ankete katılan tüm bireylerin aldatma eğilimi leği puan ortalaması 66,7633 olarak belirlenmiştir. Ölçek 30-150 puan arasında değerlendirilmiştir. Puan yükselmesi, aldatma eğiliminin artacağını göstermektedir. Kültürel farklılıkların aldatma eğilimini etkilemediği düşünülebilir.

¹¹⁹ zcan, a.g.e., s.72.

¹²⁰ zcan, a.g.e., s.70.

¹²¹ Kubat, a.g.e., s.60.

¹²² Kubat, a.g.e., s.58.

Polat'ın 2006'da yaptığı çalışmada evlenme biçiminin aldatma eğilimi ile bir ilişkisi olmadığı saptanmıştır.¹²³

Yapılan bir diğer araştırmada aldatma davranışının cinsiyet ve evlenme biçimine göre değişip değişmediği incelendiğinde çıkan sonuçların evlenme biçimleri ile aldatma davranışı arasında pozitif yönde bir bağlantı olduğu saptanmıştır.¹²⁴

Bağlanma stillerine göre cinsel yaşantılar ve aldatma eğiliminin değişip değişmediği incelendiğinde bağlanma stillerine göre cinsel yaşantılar ve aldatma eğilimleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Kantarci'nin 2009'da yaptığı araştırmanın sonucuna göre güvenli bağlanma stiline sahip bireylerin, güvensiz bağlanma stiline sahip olan bireylere göre aldatma eğilimleri daha düşük bulunmuştur.¹²⁵

Cinsiyete göre bağlanma stilleri, cinsel yaşantılar ve aldatma eğiliminin değişip değişmediği incelendiğinde güvenli ve korkulu bağlanma stillerinin diğer bağlanma stillerine göre cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır (p<0,05) Bu durumda cinsel yaşantılar cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. Aldatma eğilimi cinsiyete göre herhangi bir farklılık göstermemektedir. Sonuçlara göre kadınların cinsel yaşantı puan ortalamaları erkeklere göre daha yüksektir. Bu durumda cinsel işlev bozukluğu yaşama riskleri erkeklere göre daha yüksektir.

Yılmaz'ın 2016'da bağlanma stillerinin cinsiyetlerine göre değişip değişmediği ile ilgili yaptığı araştırmasında çıkan sonuç bize erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre daha az güvenli bağlandıklarını göstermektedir.¹²⁶

Yapılan başka bir araştırma sonucunda ise; erkek bireylerin kadın bireylere göre daha çok güvenli bağlandığı görülmektedir.¹²⁷

¹²³ Polat, a.g.e., s.84.

¹²⁴ Kankaya, a.g.e., s.95.

¹²⁵ Kantarci, a.g.e., s.68.

¹²⁶ Yılmaz, a.g.e., s. 62.

¹²⁷ Atılğan Erözkan, "Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Karar Stratejileri", *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 2011, Sayı:3, 60-74. s:67.

Cinsel doyum düzeyi ile aldatma eğilimi düzeyi arasındaki ilişki incelendiğinde kişilerin cinsel doyum düzeyleri ile kişilerin aldatma eğilimleri anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin ortalama değerine göre cinsel doyum puanı düşük olan bireylerin aldatma eğilimi cinsel doyum puanı yüksek olan bireylere göre daha yüksektir.

Cinsel doyumsuzluğun kişiler arasında iletişim bozukluğuna yol açabileceği düşünüldüğünden aldatma eğilimlerinin buna bağlı olarak daha yüksek olabileceği varsayılabilir.

Yapılan bir başka araştırmada aldatma davranışı ile cinsel doyumların arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Çıkan sonuçlara göre kişilerin cinsel doyumlarının az olmaları durumlarında eşlerini daha fazla aldattığı yönündedir.¹²⁸

Yapılan bir diğer araştırmada ise; kişilerin cinsel deneyimlerinin artması kişilerin aldatma davranışları ile doğru orantılıdır. Kişilerin evliliklerinden önce yaşamış oldukları tecrübeleri ile aldatma eğilimleri arasında pozitif yönde bir bağlantı bulunduğu görülmüştür.¹²⁹

Bağlanma stilleri ve evlilik uyumu arasındaki ilişki incelendiğinde güvenli bağlanan bireylerin evlilik uyumlarının korkulu ve saplantılı bağlanan bireylere göre herhangi bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bağlanma stilleri ve evlilik uyumları kavramlarının birbirleri ile doğrudan bağlantılı iki kavram olmadığı söylenebilir. Bunun dışında evlilik uyumunu etkileyen bir çok faktör (evlilik doyum, cinsel uyum, cinsel doyum vb.) evlilik uyumunu etkileyebileceği düşünülmektedir.

Kobak ve Hazan'ın 1991 deki araştırmalarında güvenli bağlanan bireylerin daha yüksek evlilik uyumuyla ilişkisini göstermişlerdir. Güvenli işleyen modellerle sahip bireylerin daha yüksek evlilik uyumuna sahip olduğu görülmektedir.¹³⁰

Ayrıca Cohn ve arkadaşlarının 1992'de yaptığı çalışmada güvenli bağlanma stiline sahip olan eşlerin daha uyumlu ve daha az çatışmalı ilişkiler kurduğunu belirtmiştir.¹³¹

¹²⁸ Kankaya, a.g.e., s.90.

¹²⁹ Polat, a.g.e., s.80.

¹³⁰ Kobak R.R. ve Sceery A, "Attachment in late adolescence: Working models, affect regulation, and representation of self and others", *Child Development*, 1988, Cilt:59, 135-146. s.136.

¹³¹ Cohn D.A, vd., "Working models of childhood attachment and couple relationships", *Journal of Family Issues*, 1992, Cilt:13, 432– 449. s.435

Açık'ın yaptığı araştırma sonucunda mevcut veya sonlanmış evliliklerini uyumlu ya da uyumsuz olarak değerlendiren katılımcıların bağlanma stillerine ilişkin kaygı ve kaçınma ile evlilik doyumu açısından farklılaştığı bulunmuştur. Uyumlu olanların daha yüksek evlilik doyumu ve daha düşük bağlanmaya ilişkin kaçınma ve kaygı puanları elde ettiği saptanmıştır.¹³²

Cinsel işlev bozukluğu ve aldatma eğilimleri arasındaki ilişki incelendiğinde cinsel işlev bozukluğu yaşayan bireylerin cinsel işlev bozukluğu yaşamayan bireylere göre aldatma eğilimleri daha yüksektir. Varsayım sonucu doğrudur. Ancak Türkiye'de cinsel işlev bozukluğu ve aldatma eğiliminin ilişkilerini inceleyen çok fazla araştırmaya rastlanılmamıştır. Cinsel işlev bozukluğu yaşayan bireyin ilişki esnasında eşine karşı kendisini zayıf ve güçsüz hissetmesi sonucunda uğradığı hayal kırıklığının üstesinden gelebilmek ve bu durumun verdiği stresi atmak için başka bir partnere yönelebileceği düşünülmektedir.

Eşlerden birinin cinsel işlev bozukluğu yaşadığı durumlarda evliliklerindeki uyum incelendiğinde cinsel işlev durumu ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Cinsel işlev bozukluğu yaşayan bireylerin evlilik uyumları cinsel işlev bozukluğu yaşamayan bireylere göre daha düşüktür. Sonuç olarak eşlerden birinin cinsel işlev bozukluğu yaşadığı durumlarda evliliklerindeki uyumun da bu ölçüden olumsuz etkilenebileceği söylenebilir.

Üzel'in 2015'te yaptığı bir çalışmada cinsel uyumun iletişim, dokunma ve orgazm bozukluğu ile ilişkisi ise evlilik uyumu arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.¹³³

Saplantılı ve kayıtsız bağlanan bireylerin eşlerini aldatma eğilimleri incelendiğinde güvenli bağlanan bireylere göre anlamlı bir fark görülmemiştir. Korkulu bağlanan bireylerin eşlerini aldatma eğilimi incelendiğinde de güvenli bağlanan kişilere göre anlamlı bir fark görülmemiştir. Yani bu yapılan bu araştırmaya göre; bağlanma stilleri ile aldatma eğilimleri arasında anlamlı bir farklılığın görülmediği söylenebilir.

¹³² Açık, a.g.e., s.52-53.

¹³³ Afife Uzel, Evlilik İlişkisi İçerisinde Çiftler Arasında Cinsel Doyumun, Evlilik Uyumu ve Benlik Saygısı Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2015. s.52. (Yüksek Lisans Tezi)

Çavuşoğlu'nun yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre farklı bağlanma stillerine sahip olan çiftlerin evlilik uyumları ve aldatma eğilimleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. ¹³⁴

Evlilik uyumu ve cinsel doyum arasında pozitif yönlü bir ilişki olup olmadığı incelendiğinde evlilik uyumu ile cinsel doyum arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlişkinin derecesi pozitif yönlü ve %70 düzeyindedir. Kişilerin evlilik doyumunu ve evlilik uyumlarının kişilerin temel ilişkilerinden aldığı doyum ile yakından ilgili olduğu düşünülebilir. Cinsel doyum ise özellikle evlilik doyumunu ve evlilik uyumunu etkileyen temel faktörden birisi olduğu görülmektedir.

Yapılan bir başka çalışmada ise evlilik uyumu ile cinsellik arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve olumlu yönde bir ilişki bulunmuştur. Eşlerin cinsel doyum düzeyleri arttıkça evlilik uyumları da artmaktadır. Daha uyumlu çiftlerde cinsel doyum düzeyi de daha fazladır. ¹³⁵

¹³⁴ Çavuşoğlu, a.g.e., s. 57.

¹³⁵ Uzel, a.g.e., s.52.

ÖNERİLER

- Araştırmanın örneklem grubunun sadece İstanbul ilinde rastgele seçilmiş birbirinden bağımsız 300 evli birey olarak seçilmesi nedeniyle farklı sosyo-kültürel özellikler taşıyan çiftler arasında ve farklı bölgelerde de tekrarlanıp karşılaştırma yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.
- Araştırmadaki benzer örneklem grubu ile farklı değişkenler araştırılarak aradaki ilişkiye bakılması ve elde edilen sonuçların değerlendirilmesi önerilmektedir.
- Araştırmanın örneklem grubu genişletilerek daha geniş kapsamlı sonuçların elde edilmesi mümkündür.
- Aldatma Eğilimi Ölçeği araştırmanın amacına hizmet etmektedir fakat aldatmanın nedenlerini ve aldatmanın şekli (cinsel/duygusal aldatma) ile ilgili bilgi vermemektedir. Bu amaca hizmet eden yeni ölçek veya ölçeklerin geliştirilmesi mümkündür.
- Bağlanma stilleri ve aldatma eğilimi ve cinsel yaşantıların ilişkisini inceleyen bu araştırmanın psikoloji alanında giderek artan çalışmalara ek bir bilgi ve literatür kaynağı sağladığı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

GÜLERCE Aydan, Türkiye'de Ailelerin Psikolojik Örüntüleri, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1996

CULLEN Kairen , Çocuk Psikolojisi, Bilim Teknik Yayınevi, İstanbul, 2017.

GÜLEÇ Cengiz, KÖROĞLU Ertuğrul, Cinsel İşlev Bozuklukları Psikiyatri Temel Kitabı. Ankara, 2005.

HERTLEIN Katherine M. vd., Sistemik Seks Terapisi Cinsel Terapi, Pusula Yayınevi, Ankara, 2014.

KAPLAN Helen Singer , Resimli Cinsel Terapi Elkitabı, Ck Yayınevi, Ankara, 2013.

KILIÇ Şeyda Betül , Evlilikte Pozitif İletişim, Hayykitap, İstanbul, 2017.

KÖROĞLU Ertuğrul , Psikiyatri El Kitabı, HYB Yayıncılık, Ankara, 2013.

KÖROĞLU Ertuğrul, Dsm-IV Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı, Boylam Psikiyatri Birliği, Ankara, 2014.

LICHTENBERG Joseph D. , Psikanaliz ve Güdülenme, Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları, İstanbul, 2016.

MARAŞLI Sema, Mutlu Evlilik Okulu, Profil yayıncılık, İstanbul, 2014.

MITCHELL Stephen A, BLACK Margaret J., Freud ve Sonrası Modern Psikanalitik Düşüncenin Tarihi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2014.

ÖZGÜVEN İbrahim Erten , Ailede İletişim ve Yaşam, Pdrem Yayınları, Ankara, 2001.

ÖZGÜVEN İbrahim Ethem, Cinsellik ve Cinsel Yaşam, Nobel Yayınları, Ankara, 2012.

POROY Akif , Cinsellik El Kitabı, Alfa Yayınları, 2010.

SARGENT. W.E., Evlilikte Cinsel Uyum ve Mutluluk, Toker Yayınları, Ankara

SIGMUND Freud, Cinsiyet Üzerine, Siyah Beyaz Kitap, İstanbul, 2016.

SOLMUŞ Tarık, Bağlanma, Evlilik ve Aile Psikolojisi, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2012.

STEARNS Peter N., Cinselliğin Kısa Tarihi, Hilal Dikmen, Dedalus Kitap, İstanbul, 2017.

TARHAN Nevzat, Mutlu Evlilik Psikolojisi, Timaş Yayınları, İstanbul, 2016.

TARHAN Nevzat, Evlilik Psikolojisi. 20. Baskı, Timaş Yayınları, İstanbul, 2014.

TOPKARA Mustafa , Kadın&Erkek İlişkilerin Psikolojisi, Karma Kitaplar, İstanbul, 2015.

TUĞRUL Ceylan vd., Cinsel İşlev Bozukluklarının Tedavisinde Bilişsel Davranışçı Terapi Yaklaşımı, Bilişsel davranışçı terapiler, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara 1998.

WALLACE E. Dinamik psikiyatri kuramı ve uygulaması. Çev. Dr. Hakan Atalay. Eylül Yayınları, İstanbul 1994.

WEEKS Gerald R. Ve HOF Larry Çeviri Tezel F. Evlilik Terapisi ve Cinsel Terapiyi Bütünleştirmek Bir Klinik Rehber, Pusula Yayınevi, Ankara, 2012.

WEEKS Gerald R., Aldatma ve Sadakatsizlik, Pusula Yayınevi, Ankara, 2016.

MAKALELER

AKGÜN Rumeysa, ULUOCAK Gonca Polat, Evlilikte Etkili İletişim ve Problem Çözme: Bir Toplum Merkezindeki Kadınlarla Gerçekleştirilen Grup Çalışması , Aile ve Toplum Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 23, 2010.

ATAN Ali ve ASLAN Yılmaz, Prematüre ejakülasyon: Yeni tanım ve güncel tedavide dapoksetinin yeri. Türk Üroloji Dergisi – Turkish Journal of Urology, 2010.

AYDIN Hamdullah, Cinsellik ve Cinsel İşlev Psikiyatri Temel Kitabı, Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1998.

BİLGE Filiz , ARSLAN Aytaç , DOĞAN Şenyıl , Ankara ili Sığınma Evi'ne Başvuran Kadınların Problem Çözme Becerilerini Değerlendirmeleri, Kızgınlık, Umut Ve Özsaygı Düzeyleri, Eğitim ve Bilim Dergisi, Cilt: 26, 2001.

BOYACIOĞLU Soygüt , Kadın Cinsel İşlev bozuklukları. Psikiyatri Dünyası, 1999.

CLAYTON H. Anita, Recognition and Assessment of Sexual Dysfunction Associated with Depression. J. Clin. Psychiatry, 2001.

CRAMER Robert Ervin, Ryan E Lipinski, John D Meteer, Jeremy Ashton Houska, Sex Differences in Subjective Distress to Unfaithfulness: Testing Competing Evolutionary and Violation of Infidelity Expectations Hypotheses, Journal of Social Psychology, 2008.

CONSTANTINOS M. , Kokkinos, Bullying and Victimization in Early Adolescence: Associations With Attachment Style and Perceived Parenting, Journal of School Violence, 2013.

ÇAĞ Pınar, YILDIRIM İbrahim, Evlilik Doyumunu Yordayan İlişkisel ve Kişisel Değişkenler. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2013.

DRIGOTAS Stephen , M. WILLIAM Barta , The Cheating Heart: Scientific Explorations of Infidelity, Current Directions in Psychological Science, Cilt:10, 2001.

D.A Cohn vd., Working models of childhood attachment and couple relationships. Journal of Family Issues, 1992.

ERBEK Evrim ve ark., Evlilik Uyumu. Düşünen Adam, 2005.

ERÖZKAN Atılğan, Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Karar Stratejileri, Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, 2011.

FRALEY R. Chris , .C., ve SHAVER Phillip R. , Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies, and unanswered questions. Review of General Psychology, 2000.

GLASS, Shirley P., ve WRIGHT Thomas L. Justifications for extramarital relationships: The association between attitudes, behaviors and gender. Journal of Sex Research, 1992.

GLASS Shirley, WRIGHT Thomas L. , Sex differences in type of extramarital involvement and marital dissatisfaction. Sex Roles, 1985.

GOETZ Aaron T. ve SHACKELFORD Todd K. , Sexual coercion in intimate relationships: A comparative analysis of the effects of women's infidelity and men's dominance and control. Archives of Sexual Behaviour, 2009.

GÜLSÜN Murat , AK Mehmet, BOZKURT Ali, Psikiyatrik Açından Evlilik ve Cinsellik. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar- Current Approaches In Psychiatry, 2009.

GÜVEN Nurdan, SEVİM Seher A., İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar ve Algılanan Problem Çözme Becerilerinin Evlilik Doyumunu Yordama Gücü , Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2007.

HAZAN Cindy, SHAVER Phillip R. , Attachment as an organizational framework for research on close relationships. Psychological Inquiry, 1994.

HÜNLER Olga S., GENÇÖZ Tülin , “Boyun Eğici Davranışlar ve Evlilik Doyumu İlişkisi Algılanan Evlilik Problemleri Çözümünün Rolü”, Türk Psikoloji Dergisi, Cilt:18, Sayı:51, 2003.

İLHAN Tahsin , ÖZDEMİR Yalçın, Belirlenen Yetişkinlerde Yaş, Cinsiyet ve Bağlanma Stillерinin Kimlik Statüleri Üzerindeki Yordayıcı Rolü, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 2012.

İNCESU Cem, Cinsel İşlev ve Cinsel İşlev Bozuklukları. Klinik Psikiyatri, 2004.

İNCESU Cem, Cinsel işlevin fizyolojisi. Cinsel İşlev Bozukluğu Monografıları, 1998.

KART Müge, Yetişkin bağlanma stilleri ve çalışma davranışı: Hekimlerle yapılan bir çalışma. Mülkiye Dergisi, 2008.

MEOWLAN Chan Evelyn, “Why Did You Hurt Me?” Victim’s Interpersonal Betrayal Attribution and Trust Implications, Review of General Psychology, 2009.

MORSÜNBÜL Ümit, ÇOK Figen, Bağlanma ve İlişkili Değişkenler, Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 2011.

ÖZMEN H E., Cinsel Mitler ve Cinsel İşlev Bozuklukları. Psikiyatri Dünyası , İstanbul, 1999.

KOBAK R. ve SCEERY A, Attachmnet in late adolescence: Working models, affect regulation, and representation of self and others. Child Developmen, 1988.

SAXTON Lloyd, Marriage. the nature of marriage, the individual, marriage, and the family, Wadsworth Publishing Company Belmont, A Division of Wadswort, Inc., 1982.

SHACKELFORD Todd K., Avi Besser, Aaron T. Goetz, Personality, Marital Satisfaction, and Probability of Marital Infidelity, Individual Differences Research, Cilt:6, Sayı:1, 2008.

SOLMUŞ Tarık , Romantik bağlama(II) İlişkisel değişkenler ve ilişki süreci: Türk Psikoloji Bülteni, 2003.

SPRECHER Susan, Social exchange theories and sexuality -the use of theory in research and scholarship on sexuality. Journal of Sex Research, 1998.

STREAN S. Herbert, The extramarital affair: A psychoanalytic view, Psychoanalytic Review, 1976.

SUNGUR Mehmet, Erkek Cinsel İşlev Bozuklukları. Psikiyatri Dünyası, 1999.

SÜMER Nebi , Yetişkin Bağlanma Ölçeklerinin Kategoriler ve Boyutlar Düzeyinde Karşılaştırılması, Türk Psikoloji Dergisi, 2006.

SÜMER Nebi, GÜNGÖR Derya, Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin Türk örnekleme üzerinde psikometrik değerlendirmesi ve kültürlerarası bir karşılaştırma. Türk Psikoloji Dergisi, Cilt:14, Sayı:43, 1999.

TETİK Semra, AÇIKGÖZ Ayşen, Duyusal Zeka Düzeyinin Problem Çözme Becerisi Üzerindeki Etkisi: Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama, Electronic Journal of Vocational Colleges, Umyos Özel Sayı, 2013.

TÜZÜN Olcay, SAYAR Kemal, Bağlanma Kuramı ve Psikopatoloji , Düşünen Adam Dergisi, Sayı: 19(1), 2006.

UYTUN ÇIKILI Merve , ÖZTOP Didem Behice , EŞEL Ertuğrul, Ergenlik ve Erişkinlikte Bağlanma Davranışının Değerlendirilmesi, Düşünen Adam The Journal Of Psychiatry and Neurological Sciences, 2013.

VARMA Gülfizar Sözeri. Vd., Doğal ve Cerrahi Menopozda Depresyon ve Anksiyete Düzeyleri ile Cinsel Doyum Arasındaki İlişki. Klinik Psikiyatri Dergisi, 2005.

YENİÇERİ Zuhâl, ve KÖKDEMİR Doğan, University students" perceptions of, and explanations for, infidelity: The development of the infidelity questionnaire. Social Behavior and Personality, 2006.

YILMAZÇOBAN Ahmet Muhsin, Evlilikte Çiftleri Etkileyen Unsurlar ve Arkadaşlık İlkeleri, Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, 2010.

WEIL M.W., Extramarital Relationships: A Reappraisal, Journal of Clinical Psychology, 1975.

TEZLER

AÇIK Özge , Evlilik Uyumu ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişki, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik(Uygulamalı) Psikoloji Anabilim Dalı, Ege Üniversitesi, İzmir, 2008. **(Yüksek Lisans Tezi)**

ALKAN Emel, Cinsel İşlev Bozuklukları ve Kişilerarası Tarz, Öfke, Kendilik Algısı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. 2008. **(Yüksek Lisans Tezi)**

BOZKURT Ayçin, Evli Bireylerde Bağlanma Stilleri, Aile İçi Eşler Arası Şiddet ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul,2014. **(Yüksek Lisans Tezi)**

ÇAVUŞOĞLU Zeynep Şeyma, Bağlanma Stilleri, Evlilik Uyumu Ve Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, T.C Maltepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2011. **(Yüksek Lisans Tezi)**

DEMİRAY Özlem, Evlilikte Uyumun Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, 2006. **(Yüksek Lisans Tezi)**

ANAR Burçin, Evli Ve Çalışan Yetişkinlerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini İle Evlilik Doyumu Ve İş Doyumu İlişkisinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi, Adana, 2011. **(Yüksek Lisans Tezi)**

GÜNGÖR Derya, Bağlanma Stilllerinin ve Zihinsel Modellerin Kuşaklararası Aktarımında Anababalık Stilllerinin Rolü, Ankara Üniversitesi, 2000. **(Yüksek Lisans Tezi)**

GÜVEN Nurdan, İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar ve Evlilikte Problem Çözme Becerilerinin Evlilik Doyumu İle İlişkisi, Ankara Üniversitesi, 2005. **(Yüksek Lisans Tezi)**

KANKAYA Damla, Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ve Cinsel Yaşantılar, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beykent Üniversitesi, İstanbul, 2015. **(Yüksek Lisans Tezi)**

KANTARCI Didar, Evli Bireylerin Bağlanma Stiline Göre Aldatma Eğilimleri ve Çatışma Yönetim Biçimlerinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2009. **(Yüksek Lisans Tezi)**

KAPTAN Fitnat, Hünkâr Korkmaz, Türkiye’de Hizmet Öncesi Öğretmenlerin Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algıları Üzerine Bir İnceleme, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü-Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara. **(Yüksek Lisans Tezi)**

KUBAT Elif Damla, Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ve Evlilik Doyumu İlişkisinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Haliç Üniversitesi, İstanbul, 2012. **(Yüksek Lisans Tezi)**

MACİT Mervegül, 20-45 Yaş Arası Görücü Usulü ve Flört Ederek Evlenen Kadınların Evlilik Uyumları İle Cinsel Doyumlarının İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beykent Üniversitesi, İstanbul, 2016. **(Yüksek Lisans Tezi)**

ÖZCAN Sevda Gizem , Evli Bireylerin Cinsiyete Göre Aldatma Eğilimleri, Evlilik Doyum Düzeyleri ve Cinsel Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Haliç

Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2014. **(Yüksek Lisans Tezi)**

POLAT Demet, Evli Bireylerin Evlilik Uyumları, Aldatma Eğilimleri Ve Çatışma Eğilimleri Arasındaki İlişkilerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2006.

TURAN Ayşe, Evli Bireylerin Cinsel Mit İnançları, Cinsel Bilgi Düzeyleri, İlişkilerindeki Mutluluk Düzeyleri Ve Cinsel Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. 2013. **(Yüksek Lisans Tezi)**

UZEL Afife, Evlilik İlişkisi İçerisinde Çiftler Arasında Cinsel Doyumun, Evlilik Uyumu ve Benlik Saygısı Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beykent Üniversitesi, İstanbul, 2015. **(Yüksek Lisans Tezi)**

YILMAZ Sübiye , Güvensiz Bağlanma Stiline Sahip Olan Evli Bireylerin Aldatma ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Klinik Psikoloji Bilim Dalı, Beykent Üniversitesi, İstanbul, 2016. **(Yüksek Lisans Tezi)**

YILDIZ Ayşen, Anne Baba Tutumları İle Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fatih Üniversitesi ,İstanbul, 2013. **(Yüksek Lisans Tezi)**

İNTERNET

AK Seda İdil, Çocuklarda problem çözme becerileri nasıl geliştirilir?, http://www.bebek.com/cocuklarda-problem-cozme-becerileri-nasil-gelistirilir_m, (Erişim tarihi: 07.03.2016).

AYTAÇ YILMAZ İlknur Tek eşlilik mi Çok eşlilik mi?" Bir psikolog gözüyle, Erişim Tarihi: 11.06.2017)

BOĞDA KANTARCI, Bağlanma Stilleri ve Aldatma, <http://psikologdidar.com/makale.aspx?mid=21>, (Erişim tarihi: 05.04.16).

ERGİN Esin, Aldatmanın Yaralarını Sarmak Mümkün Mü?, <http://kortopsikoloji.com/dergi/aldatmanin-yaralarini-sarmak-mumkun-mu> , (Erişim tarihi: 07.05.2017).

İBRAHİMOĞU Davut, Evlilik Kavramı, Evlilik Nedir <http://www.psikoenerji.com/makaleler/evlilik-kavrami> , (Erişim tarihi :04.04.16).

KEÇE CEM, Çok Eşlilik, <https://cemkece.com.tr/m-cok-eslilik.html>, (Erişim Tarihi: 11.06.2017)

ÖZAY Mustafa, Evlilik Üzerine, <https://www.doktorsitesi.com/makale/evlilik-uzerine>, (Erişim tarihi: 04.04.16)

RESMİ YAYINLAR

CANEL Azize Nilgün , Aile Yaşam Becerileri, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2012.

GÜÇLÜ Nezahat , “Lise Müdürlerinin Problem Çözme Becerileri”, Milli Eğitim Dergisi, 2003.

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Bu ölçekler, evli bireylerin evlilikle ilgili duygularını ve düşüncelerini ortaya koymak için hazırlanmıştır. Ölçeklerin sonuçları, bu konudaki tutumları belirlemek için kullanılacaktır. Her bir ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı cevap için ayrılan yere (X) koyarak işaretleyiniz. Bir ifadeyi okuduktan sonra aklınıza ilk geleni işaretleyiniz. İşaretsiz ifade bırakmayınız. Bu çalışmadan elde edilen bilgiler yalnızca araştırmanın amacına hizmet edecek şekilde kullanılacak, kimlik bilgilerinizi belirtmeniz istenmeyecektir. Katıldığınız için teşekkür ederim.

Cinsiyetiniz: () K

() E

Yaşınız:.....

Eğitim durumunuz: () Lise mezunu () Üniversite mezunu ()
İleri eğitim mezunu (master / doktora)

Evlenme biçiminiz:

() Flört

() Görücü usulü

() Görücü + Flört

() Diğer:.....

Evlilik süreniz ?

Çocuk sayınız

Hastanın Adı, Soyadı:	Tarih:
Hastanın Yaşı ve Cinsiyeti:	Değerlendirici:

ARIZONA CİNSEL YAŞANTILAR ÖLÇEĞİ (ACYÖ) ERKEK FORMU

Lütfen her madde için BUGÜN de dahil GEÇEN HAFTAKİ durumunuzu işaretleyin

1. Cinsel açıdan ne derece isteklisiniz?

1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐
Oldukça istekli	Çok istekli	Biraz istekli	Biraz isteksiz	Çok isteksiz	Tamamen isteksiz

2. Cinsel açıdan ne kadar kolay uyarılırsınız (tahrik olursunuz)?

1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐
Oldukça kolay	Çok kolay	Biraz kolay	Biraz zor	Çok zor	Oldukça zor

3. Penisiniz / cinsel organınız kolayca sertleşir ve bu sertliğini sürdürür mü?

1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐
Oldukça kolay	Çok kolay	Biraz kolay	Biraz zor	Çok zor	Asla olmaz

4. Ne kadar kolay boşalırırsınız?

1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐
Oldukça kolay	Çok kolay	Biraz kolay	Biraz zor	Çok zor	Asla boşalamam

5. Boşalmanız tatmin edici midir?

1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐
Oldukça tatmin edici	Çok tatmin edici	Biraz tatmin edici	Pek tatmin etmiyor	Çok tatmin etmiyor	Hiç boşalamam

Yorumlar:

.....

.....

.....

.....

.....

Hastanın Adı, Soyadı:	Tarih:
Hastanın Yaşı ve Cinsiyeti:	Değerlendirici:

ARIZONA CİNSEL YAŞANTILAR ÖLÇEĞİ (ACYÖ) KADIN FORMU

Lütfen her madde için BUGÜN de dahil GEÇEN HAFTAKİ durumunuzu işaretleyin

1. Cinsel açıdan ne derece isteklisiniz?

1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐
Oldukça istekli	Çok istekli	Biraz istekli	Biraz isteksiz	Çok isteksiz	Tamamen isteksiz

2. Cinsel açıdan ne kadar kolay uyarılırsınız (tahrik olursunuz)?

1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐
Oldukça kolay	Çok kolay	Biraz kolay	Biraz zor	Çok zor	Oldukça zor

3. Vajinanız/cinsel organınız ilişki sırasında ne kadar kolay ıslanır veya nemlenir?

1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐
Oldukça kolay	Çok kolay	Biraz kolay	Biraz zor	Çok zor	Asla olmaz

4. Ne kadar kolay orgazm olursunuz?

1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐
Oldukça kolay	Çok kolay	Biraz kolay	Biraz zor	Çok zor	Asla boşalamam

5. Orgazmınız tatmin edici midir?

1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐
Oldukça tatmin edici	Çok tatmin edici	Biraz tatmin edici	Pek tatmin etmiyor	Çok tatmin etmiyor	Orgazma ulaşamam

Yorumlar:

.....

.....

.....

.....

.....

ALDATMA EĞİLİMİ ÖLÇEĞİ (AEÖ)

Bu ölçekte, evliliğiniz ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi değerlendirmeniz istenmektedir. Her bir ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı cevap için ayrılan yere (X) koyarak işaretleyiniz.		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
1.	Eşimle iletişim çatışması yaşadığım dönemlerde, beni anlayacak bir partner isterim.					
2.	Eşimle düzenli aralıklarla cinsel ilişkiye giremediğimde (iş seyahatleri vs.), bu dönemlerde başkasıyla birlikte olmayı deneyebilirim.					
3.	Zaman zaman, beni daha mutlu edebilecek bir başkasıyla birlikte olmayı düşünürüm.					
4.	Eşimden aldığım cinsel doyum düşük olsa da, başkasıyla birlikte olmayı düşünmem.					
5.	Evliliğimi artık kurtaramayacağımı hissettiğimde (her şeye rağmen devam edecek ya da boşanmayla sonuçlanacak), hayatımda başka birinin olması için açık kapı bırakırım.					
6.	Eşim kendine ayrı bir sosyal çevre edinip onlarla yoğun bir ilişki içine girdiğinde; ben de ortak ilgilerimizi, hobilerimizi paylaşacağım bir partnerle vakit geçirmeyi deneyebilirim.					
7.	Eşimden daha güzel/yakışıklı, çekici bir partnerle birlikte olmayı da düşünürüm.					
8.	Giderek eşime olan sadakatim azalıyor.					
9.	Evliliğimdeki romantizm bitse de, bunu bir başkasıyla gidermeyi düşünmem.					
10.	Eşimden başka bir partneri düşünmek bile kendimi suçlu hissetmeme neden olur.					
11.	Sevgi, anlayış ve desteğe ihtiyacım olduğunda; yine de bu isteğime eşimden başka bir partnerin karşılık vereceğine inanmıyorum.					
12.	Eşimle yaşamadığım fantezileri gerçekleştirebileceğim bir teklif aldığımda, bunu değerlendirebilirim.					
13.	Eşimin kıskanç davranışları, başka bir partnere yönelme neden olabilir.					
14.	Salt farklı bir heyecan yaşamak için, eşimden başkasıyla birlikte olmam.					
15.	Tek eşlilik bana göre değil.					

Bu ölçekte, evliliğiniz ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi değerlendirmeniz istenmektedir. Her bir ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı cevap için ayrılan yere (X) koyarak işaretleyiniz.		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
1.	Eşimle iletişim çatışması yaşadığım dönemlerde, beni anlayacak bir partner isterim.					
2.	Eşimle düzenli aralıklarla cinsel ilişkiye giremediğimde (iş seyahatleri vs.), bu dönemlerde başkasıyla birlikte olmayı deneyebilirim.					
3.	Zaman zaman, beni daha mutlu edebilecek bir başkasıyla birlikte olmayı düşünürüm.					
4.	Eşimden aldığım cinsel doyum düşük olsa da, başkasıyla birlikte olmayı düşünmem.					
5.	Evliliğimi artık kurtaramayacağımı hissettiğimde (her şeye rağmen devam edecek ya da boşanmayla sonuçlanacak), hayatımda başka birinin olması için açık kapı bırakırım.					
6.	Eşim kendine ayrı bir sosyal çevre edinip onlarla yoğun bir ilişki içine girdiğinde; ben de ortak ilgilerimizi, hobilerimizi paylaşacağım bir partnerle vakit geçirmeyi deneyebilirim.					
7.	Eşimden daha güzel/yakışıklı, çekici bir partnerle birlikte olmayı da düşünürüm.					
8.	Giderek eşime olan sadakatim azalıyor.					
9.	Evliliğimdiki romantizm bitse de, bunu bir başkasıyla gidermeyi düşünmem.					
10.	Eşimden başka bir partneri düşünmek bile kendimi suçlu hissetmeme neden olur.					
11.	Sevgi, anlayış ve desteğe ihtiyacım olduğunda; yine de bu isteğime eşimden başka bir partnerin karşılık vereceğine inanmıyorum.					
12.	Eşimle yaşayamadığım fantezileri gerçekleştirebileceğim bir teklif aldığımda, bunu değerlendirebilirim.					
13.	Eşimin kıskanç davranışları, başka bir partnere yönelmeme neden olabilir.					
14.	Salt farklı bir heyecan yaşamak için, eşimden başkasıyla birlikte olmam.					
15.	Tek eşlilik bana göre değil.					

İLİŞKİ ÖLÇEKLERİ ANKETİ (İÖA)

Aşağıdaki maddeler romantik ilişkileriniz dahil olmak üzere, yakın ilişkilerinizde (arkadaşlık, dostluk gibi) hissettiğiniz duygulara ilişkindir. Sizden, genel olarak yakın ilişkilerinizde yaşadıklarınızı dikkate alarak aşağıdaki ifadeleri değerlendirmeniz istenmektedir. Aşağıdaki maddeleri yakın ilişkide olduğunuz kişileri düşünerek cevaplandırınız. Her bir maddenin ilişkilerinizdeki duygu ve düşüncelerinizi ne oranda yansıttığını karşılarındaki 4 aralıklı ölçek üzerinde değerlendiriniz.

1: Hiç katılmıyorum**2: Katılmıyorum****3: Katılıyorum****4: Tamamen katılıyorum**

1. Başkalarına kolaylıkla güvenmem.....
2. Kendimi bağımsız hissetmem benim için çok önemli.....
3. Başkalarıyla kolaylıkla duygusal yakınlık kurarım.....
4. Başkalarıyla çok yaklaşırsam inciltileceğimden korkuyorum.....
5. Başkalarıyla yakın duygusal ilişkilerim olmadığı sürece oldukça rahatım.....
6. Başkalarıyla tam anlamıyla duygusal yakınlık istiyorum.....
7. Yalnız kalmaktan korkarım.....
8. Başkalarına rahatlıkla güvenip bağlanabilirim.....
9. Başkalarına tamamıyla güvenmekte zorlanırım.....

10. Başkalarının bana dayanıp bel bağlaması konusunda oldukça rahatımdır.....

11. Başkalarının bana, benim onlara verdiğim kadar değer vermediğinden kaygılanırım.....

12. Kendi kendime yettiğimi hissetmem benim için çok önemlidir.....

13. Başkalarının bana bağlanmamalarını tercih ederim.....

14. Başkalarıyla yakın olmak beni rahatsız eder.....

15. Başkalarının bana, benim istediğim kadar yakınlaşmakta gönülsüz olduklarını düşünüyorum.....

16. Başkalarına bağlanmamayı tercih ederim.....

17. Başkaları beni kabul etmeyecek diye korkarım.....

ÖZGEÇMİŞ

Adı / Soyadı: Bürke Benan ŞAHİNBAŞ

Doğum Yeri / Tarihi:

Medeni Durumu: Bekar

Eğitimler

Lise: Oğuzkaan Koleji

Lisans: Beykent Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü

Yüksek Lisans : İstanbul Gelişim Üniversitesi Klinik Psikoloji

İş Tecrübesi

Anı Psikolojik Danışmanlık Merkezi

Rüya Anaokulu

Yelken Anaokulu

Katıldığı Kurs, Seminer ve Eğitimler

Bilişsel Davranışçı Terapi Eğitimi

Çocuk Çizimlerinin Pedagojik Açıdan Değerlendirilmesi

Projektif ve Objektif Testler Eğitimi

Kısa Süreli Çözüm Odaklı Terapi Eğitimi

Moxo Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Testi Eğitimi

Wisc_r Zeka Testi Eğitimi